

سُورَةُ الْقَلَمِ

သို့တော်တော် ၁၆

အလင်-အိဇျာ

سُورَةُ الْقَلَمِ
សូរ៉េត្ត ៦៨ អាល់-ក្លីឡាំ

"អាល់-ក្លីឡាំ" ប្រែថា "ប៉ាកកា" មាន ៥២ អាយ៉ាសូ ។

សូរ៉េត្តទី ២ យោលតាមលេខរៀងដែលអល់ឡោះហ្គីដាត់ចុះមក ។ អល់ឡោះហ្គីដាត់បានដាក់សូរ៉េត្តនេះចុះមកនៅឯម៉ាកកាសូ ។

ប្រសិទ្ធភាព

ابْنُ بَابُوَيْهٍ: بِإِسْنَادِهِ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ مَيْمُونِ الصَّائِعِ، قَالَ: قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): «مَنْ قَرَأَ سُورَةَ "ن وَالْقَلَمِ" فِي فَرِيضَةٍ أَوْ نَافِلَةٍ أَمَنَهُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ مِنْ أَنْ يُصِيبَهُ فَقْرٌ أَبَدًا، وَ أَعَادَهُ اللَّهُ إِذَا مَاتَ مِنْ ضَمَّةِ الْقَبْرِ».** (ثواب الأعمال : الصفحة ١١٩ ، البرهان في تفسير القرآن: الجزء: ٥ صفحات: ٤٥١ الحديث: ٩٩/ ١٠٩٤٤)

អ៊ីបនូ បាបាវ៉ៃហ្គីបានតំណាល យោលតាមបណ្តាញព័ត៌មាន តមកពី អុលី ប៊ិន ម៉ៃមួន អាល់-ស្វីអ៊ីក ដែលបានថ្លែងថា អាហ្វី អុប្បឌុលឡោះហ្គីដាត់មានរចនាថា៖ "អ្នកណាសូត្រសូរ៉េត្ត [៦៨:១] នូវ អាល់-ក្លីឡាំ (សូរ៉េត្ត ៦៨) នៅក្នុងស្វីឡាតុហ្វារឌូឬស្វីឡាតុមិនមែនហ្វារឌូ (ស្វីឡាតុមិនចាំបាច់) អល់ឡោះហ្គីដាត់នឹងជួយអ្នកនោះមិនឲ្យក្រីក្រឡើយ អល់ឡោះហ្គីដាត់នឹងការពារអ្នកនោះមិនឲ្យផ្ទុះគាបអ្នកនោះទេពេលស្លាប់ ។" (ثواب الأعمال: 119)

وَ مِنْ (خَوَاصِّ الْقُرْآنِ): رُوِيَ عَنِ النَّبِيِّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): أَنَّهُ قَالَ: «مَنْ قَرَأَ هَذِهِ السُّورَةَ أَعْطَاهُ اللَّهُ كِتَابَ الَّذِينَ أَجَلَ اللَّهُ أَخْلَامَهُمْ، وَ إِنْ كُتِبَتْ وَ غُلِّقَتْ عَلَى الصَّرْسِ الْمَضْرُوبِ سَكَنَ أَلَمُهُ مِنْ سَاعَتِهِ».** (خَوَاصِّ الْقُرْآنِ ، البرهان في تفسير القرآن: الجزء: ٥ صفحات: ٤٥١ الحديث: ٩٩/ ١٠٩٤٥)

ដកស្រង់ពី[សាត្រា]ខ័រ៉ាស្ទ អាល់-គូរអាន គេបានធ្វើសេចក្តីរាយការណ៍តមកពីព្រះសាស្ត្រាដែលមានព្រះរចនាថា៖ "អ្នកណាសូត្រសូរ៉េត្តនេះ អល់ឡោះហ្គីដាត់នឹងតបស្នងអ្នកនោះដោយឲ្យរង្វាន់របស់បណ្តាអ្នកដែលព្រះអង្គបានធ្វើឲ្យសេចក្តីស្រមៃទៅជាពិត ។ បើសរសេរសូរ៉េត្តនេះហើយចង់រាល់ធ្មេញឈឺមិនយូរប៉ុន្មានអាការឈឺធ្មេញនឹងអន់ ។" (خواص القرآن)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ដោយនូវព្រះនាមអល់ឡោះហ្គី ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាករុណាប្រណី ។

رفع الحزب ٥٧ - ٥٧ - ٥٧

១. នួន ។ សូមស្រ្តីចំពោះប៉ាកកានិងអ្វីដែលពួកគេ (មិត្តរបស់អល់ឡោះហ្ន៎) កត់ត្រា ។

مَا أَنْتَ بِنِعْمَةِ رَبِّكَ بِمَجْنُونٍ ﴿١﴾

២. ក្នុងនាមនៃព្រះឧបការគុណរបស់ព្រះម្ចាស់អ្នក អ្នកពុំមែនមនុស្សវិកលចរិតទេ ។

وَإِنَّ لَكَ لَأَجْرًا غَيْرَ مَمْنُونٍ ﴿٢﴾

៣. ការពិត អ្នកនឹងបាននូវរង្វាន់[ដ៏បរវរ]ឥតដាច់ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១-៣

ابن بابويه، قال: أخبرنا أبو الحسن محمد بن هارون الرضا، فيما كتب إلي علي بن أحمد البغدادي الوراق، قال: حدثنا معاذ بن المثنى العنبري، قال: حدثنا عبد الله بن أسماء، قال: حدثنا جويرية، عن سفيان بن سعيد الثوري، عن الصادق (عليه السلام)، في تفسير الحروف المقطعة في القرآن، قال: «وَأَمَّا النُّونُ فَهِيَ نَهْرٌ فِي الْجَنَّةِ، قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ: أَجْمَدُ فَجَمَدًا، فَصَارَ مِدَادًا، ثُمَّ قَالَ عَزَّ وَجَلَّ لِلْقَلَمِ: اكْتُبْ فَسَطَرَ الْقَلَمُ فِي اللَّوْحِ الْمَحْفُوظِ مَا كَانَ وَ مَا هُوَ كَاتِبٌ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ، فَالْمِدَادُ مِدَادٌ مِنْ نُورٍ، وَ الْقَلَمُ قَلَمٌ مِنْ نُورٍ، وَ اللَّوْحُ لَوْحٌ مِنْ نُورٍ».

អ៊ីបនូ បាច្ចិវីហ្ន៎បានថ្លែងថា៖ "អាច្ចិ អាល់-ហ្គាសាន់ មូហ្ន៎ម៉ាដូ ប៊ិន ហ្គារូន អាល់-ស្យាន់យ៉ានី បាន ថ្លែងប្រាប់យើងអំពីសេចក្តីសំបុត្រដែលលោកបានសរសេរទៅដល់ដៃ អាលី ប៊ិន អាល់-ម៉ាដូ អាល់- បាក្តុដ្យាឌី អាល់-វ៉ារីកូ តមកពី ម៉ាអ្នកស្រី ប៊ិន អាល់-ម៉ាស្រីនី អាល់-អាន់បារី តមកពី អាប់ឌុលឡោះហ្ន៎ ប៊ិន អាល់-ម៉ាអ៊ី តមកពី យូដ្យាវីយ៉ាស្ត តមកពី ស៊ូហ្វយ៉ាន ប៊ិន សាអ៊ីដូ អាល់-ស្ប្រីវី ដែលបានថ្លែងថា អាល់- ស្ត្រីឌីក្លី ^{صلوات الله عليه و آله} បានអធិប្បាយអក្សរកាត់ (الحروف المقطعة) នៅក្នុងគួរអានថា៖ "អក្សរ នួន (النون) ជាស្លឹកស្លាតិ មួយ ។ អល់ឡោះហ្ន៎ ព្រះដ៏មានព្រះ មហិទ្ធិបូទ្ធិ ព្រះដ៏មហារុងរៀង មានព្រះបន្ទូលថា៖ "ចូរកកទៅ!" វាក៏ កកទៅជាទឹកខ្មៅ ។ បន្ទាប់មកអល់ឡោះហ្ន៎ ព្រះដ៏មានព្រះមហិទ្ធិបូទ្ធិ ព្រះដ៏មហារុងរៀង មានព្រះបន្ទូល ទៅកាន់ប៉ាកកាថា៖ "ចូរសរសេរទៅ!" ។ ប៉ាកកាក៏សរសេរនៅក្នុងបន្ទះព្រះគម្ពីរអភិរក្ស (اللوح المحفوظ) អ្វី ដែលបានកើតឡើងនិងអ្វីដែលនឹងកើតឡើងរហូតដល់ថ្ងៃជំនុំជម្រះ ។ ទឹកខ្មៅនេះជាទឹកខ្មៅធ្វើអំពីព្រះ រស្មី (نور) ប៉ាកកាជាប៉ាកកាធ្វើអំពីព្រះរស្មី (نور) ឯបន្ទះព្រះគម្ពីរជាបន្ទះព្រះគម្ពីរធ្វើអំពីព្រះរស្មី (نور) ។"

قال سفيان: فقلت له: يا بن رسول الله، بين [لي] أمر اللوح والقلم والمِدَادِ فَصُلِّ بَيَانٍ، وَ عَلِمَنِي بِمَا عَلَّمَكَ اللهُ؟ فَقَالَ: «يا بن سعيد، لو لا أنك أهل للجواب ما أجبتك، فتون ملك يؤدّي إلى القلم وهو ملك، والقلم يؤدّي إلى اللوح وهو ملك، والقلم يؤدّي إلى إسرافيل، وإسرافيل يؤدّي إلى ميكائيل، وميكائيل يؤدّي إلى جبرئيل، وجبرئيل يؤدّي إلى الأنبياء والرسل (صلوات الله عليهم)». قال: ثم قال [لي]: «فم- يا سفيان- فلا تأمنن عليك».** (معاني الأخبار: الجزء ١ الصفحة ٢٣، البرهان في تفسير القرآن: الجزء: ٥ صفحات: ٤٥٢ الحديث: ٩٩/ ١٠٩٤٧)

ស៊ូហ្វយ៉ានបានថាខ្ញុំបានសួរព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه و آله} ថា៖ "បុត្រវិស្វលុលឡោះហ្ន៎ ^{عليه و آله} អើយ! សូមព្រះអង្គអធិប្បាយ ឲ្យទូលបង្គំបានជ្រាបអំពីរឿងបន្ទះព្រះគម្ពីរ អំពីរឿងប៉ាកកានិងអំពីរឿងទឹកខ្មៅជាលំអិត និងសូមព្រះ

អង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} ប្រាប់ទូលបង្គំអ្វីដែលអល់ឡោះហ្ន៎ ^{عَزَّ وَجَلَّ} បានប្រាប់ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} ផង ?" ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖
 "ប៊ិន សាអ៊ីដូអ៊ីយ! បើលោកមិនសក្តិសមនឹងបានទទួលចម្លើយទេ ខ្ញុំ ^{صلوات الله عليه والسلام} នឹងមិនឆ្លើយតបលោកទេ ។
 ទេវតាមួយអង្គទៅរកប៉ាកកា ប៉ាកកានេះជាទេវតា ។ ប៉ាកកាទៅរកបន្ទះព្រះគម្ពីរ បន្ទះព្រះគម្ពីរនេះជា
 ទេវតា ។ បន្ទះព្រះគម្ពីរទៅរកអ៊ីសរហ្វីល ^{عليه السلام} អ៊ីសរហ្វីលទៅរកមីកាអ៊ីល ^{عليه السلام} ។ មីកាអ៊ីល ^{عليه السلام} ទៅរក
 យ៉ូបអ៊ីល ^{عليه السلام} យ៉ូបអ៊ីលទៅរកបណ្តាព្រះសាស្តា ^{عليه السلام} និងបណ្តាព្រះសាសនៈទូត ^{عليه السلام} ។" លោក[អ្នក
 អធិប្បាយ]បានថាបន្ទាប់មកព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "ស៊ុហ្វយ៉ានអ៊ីយ! ក្រោកឡើង ។ យើង ^{عليه السلام} មិន
 អាចប្រាប់លោកនូវរឿងនេះ[លើសពីនេះ]បានទេ ។" (معاني الأخبار: 2/23)

وَ عَنْهُ قَالَ: حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ الْحُسَيْنِ الْقَطَّانُ، قَالَ: حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ مُحَمَّدٍ الْحُسَيْنِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَبُو جَعْفَرٍ أَحْمَدُ بْنُ عَيْسَى بْنِ أَبِي
 مَرْزِيمِ الْعَجَلِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ أَحْمَدَ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ رَبَاطِ الْعَزْرَمِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ حَاتِمِ الْمِنْقَرِيُّ، عَنْ إِبْرَاهِيمَ الْكَرْخِيِّ،
 قَالَ: سَأَلْتُ جَعْفَرَ بْنَ مُحَمَّدٍ (عَلَيْهِمَا السَّلَامُ) عَنِ اللَّوْحِ وَالْقَلَمِ، فَقَالَ: «هُمَا مَلَكَانِ». ** (معاني الأخبار : الجزء ١ الصفحة ٣٠ ،
 الرهان في تفسير القرآن: الجزء: ٥ صفحات: ٤٥٣ الحديث: ٩٩ / ١٠٩٥٠)

[...] ខ្ញុំបានសួរយ៉ាកុហ្វារ ប៊ិន មូហ្គាំម៉ាដូ ^{صلوات الله عليه والسلام} អំពីបន្ទះព្រះគម្ពីរនិងប៉ាកកា ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖
 "ទាំងពីរនេះជាទេវតាពីរអង្គ ។" (معاني الأخبار : 1/30)

الْحُسَيْنُ بْنُ أَبِي الْحَسَنِ الدِّيَلَمِيُّ: بِإِسْنَادِهِ إِلَى مُحَمَّدِ بْنِ الْقُضَيْلِ، عَنْ أَبِي الْحَسَنِ مُوسَى (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: سَأَلْتُهُ عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ
 جَلَّ: "ن وَالْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُونَ": «فَالْتُونُ اسْمٌ لِرَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ، وَ الْقَلَمُ اسْمٌ لِأَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ))».

អាល់-ហ្គាសាន់ ប៊ិន អាហ្វិ អាល់-ហ្គាសាន់ អាល់-ដៃឡាមី បានរាយការណ៍យោលតាមបណ្តាញព័ត៌មាន
 លោកឡើងទៅដល់ មូហ្គាំម៉ាដូ ប៊ិន អាល់-ហ្វីដូយលី ដែលបានតំណាលថាខ្ញុំបាន អាហ្វិ អាល់-ហ្គាសាន់
^{صلوات الله عليه والسلام} មូសា ^{صلوات الله عليه والسلام} អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ន៎ ^{عَزَّ وَجَلَّ} [៦៨:១] នួន ។ សូមស្រួចចំពោះប៉ាកកានិងអ្វីដែលពួក
 គេកត់ត្រា ។ ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "ត្រូវអក្សរ]នួនជាព្រះនាមរបស់វិស្វលុលឡោះហ្ន៎ ^{عَلَيْهِ وَالْآلِهِ وَسَلَّمَ} ឯប៉ាកកា
 ជាព្រះនាមរបស់អាមីរុល-មុមិនីន ^{صلوات الله عليه والسلام} ។" (1/710: 3: الأيات)

حَدَّثَنَا إِبْرَاهِيمُ بْنُ هَاشِمٍ عَنْ أَعْمَشَ بْنِ عَيْسَى عَنْ حَمَّادِ الطَّيْبَانِيِّ [الطَّنَافِسِيِّ عَنِ الْكَلْبِيِّ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ قَالَ لِي كَمْ
 لِمُحَمَّدٍ اسْمٌ فِي الْقُرْآنِ قَالَ قُلْتُ اسْمَانِ أَوْ ثَلَاثَ فَقَالَ يَا كَلْبِيُّ لَهُ عَشْرَةٌ أَسْمَاءَ

អ៊ុបរហ្វីម ប៊ិន ហ្គាស្ត្រីម បាននិយាយប្រាប់យើងតមកពី អាត្ម់មស្ត ប៊ិន អ៊ីសា តមកពី អាស្តម៉ាដូ អាល់-
 ត្លីយ៉ាហ្វី តមកពី អាល់-កាល់បី ដែលបានថ្លែងថា អាហ្វិ អ្នកបំប្លែងឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈប្រាប់ខ្ញុំថា៖
 "តើមានឈ្មោះប៉ុន្មាននៅក្នុងគូរអាន សម្រាប់មូហ្គាំម៉ាដូ ^{عَلَيْهِ وَالْآلِهِ وَسَلَّمَ} ?" ខ្ញុំបានទូលថា៖ "មានឈ្មោះពីរបី ។"
 ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "កាល់បីអ៊ីយ ព្រះអង្គ ^{عَلَيْهِ وَالْآلِهِ وَسَلَّمَ} មានព្រះនាមដប់ គឺ៖

وَ مَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ

[៣:១៤៤] មូហ្គាំម៉ាដូគ្រាន់តែជាសាស្តាម្នាក់ (អាល់-វិស្វល) ។ មុនគេ មានសាស្តាជាច្រើនបានចាក

លោកនេះទៅហើយ ។

و مَبَشِّرًا بِرَسُولٍ يَأْتِي مِنْ بَعْدِي اسْمُهُ أَحْمَدُ

[៦១:៦] ឲ្យដំណឹងល្អថានឹងមានព្រះសាសនៈទូតមួយអង្គក្រោយពីខ្ញុំដែលមាននាមថា អាល់ហ្គាអ៍ ។"

و لَمَّا قَامَ عَبْدُ اللَّهِ يَدْعُوهُ كَادُوا يَكُونُونَ عَلَيْهِ لِبَدًا

[៧២:១៩] ពេលបាវបម្រើរបស់អល់ឡោះហ្គី (អាល់ខុលឡោះហ្គី) បានក្រោកឈរដើម្បីបូងស្លង់ព្រះអង្គ ពួកគេបានមកជៀតគ្នាពីមុខគេ ។

وَ طه ما أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لِتَشْفَى

[២០:១] ភ្នំ ហុក ។ [២០:២] យើងពុំបានបើកឲ្យអ្នកដឹងគួរអានដើម្បីធ្វើឲ្យអ្នករងទុក្ខទេ ។

وَ يس وَالْقُرْآنِ الْحَكِيمِ إِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ

[៣៦:១] យ៉ា ស៊ីន ។ [៣៦:២] សូមស្ស្យថចំពោះព្រះគម្ពីរគួរអានប្រកបដោយញ្ញាណបារមី [៣៦:៣] ការពិតអ្នកជាសាស្តាម្នាក់ក្នុងចំណោម សាស្តាទាំងឡាយ [៣៦:៤] នៅលើមាគាត្រង់ត្រូវ ។

وَ ن وَالْقَلَمِ وَ مَا يَسْطُرُونَ وَ مَا أَنْتَ بِبِعِمَّةٍ رَبِّكَ بِمَجْنُونٍ

[៦៨:១] នួន ។ សូមស្ស្យថចំពោះប៉ាកកានិងអ្វីដែលពួកគេសរសេរ [៦៨:២] ក្នុងនាមនៃព្រះឧបការគុណរបស់ព្រះម្ចាស់អ្នក អ្នកពុំមែនមនុស្សរិកលចរិតទេ ។

وَ يَا أَيُّهَا الْمَرْمَلُ

[៧៣:១] អ្នកដណ្តប់សំលៀកបំពាក់អីយ (អាល់-មុស្សូស្សាមិល)

وَ يَا أَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ

[៧៤:១] អ្នកដណ្តប់ខ្លួនអីយ (អាល់-មុដ្តុដាស្តស្សៀវ) ។

وَ قَدْ أَنْزَلَ اللَّهُ إِلَيْكُمْ ذِكْرًا رَسُولًا. فَالذِّكْرُ اسْمٌ مِنْ أَسْمَاءِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ نَحْنُ أَهْلُ الذِّكْرِ فَاسْأَلْ يَا كَلْبُ عَمَّا بَدَا لَكَ

[៦៥:១០] អល់ឡោះហ្គីបានប្រទានចុះមកឲ្យពួកអ្នកនូវព្រះកម្រើនរំពូកម្នាក់ (អាល់-ស្តីករ) [៦៥:១១]

ព្រះសាសនៈទូតមួយរូប ។ ព្រះកម្រើនរំពួក (ស្តីករ) ជាឈ្មោះមួយ ក្នុងចំណោមឈ្មោះក្រើន របស់ មូហាំម៉ាដ្ឋ عَلَيْهِ السَّلَامُ ។ យើង عَلَيْهِمُ السَّلَامُ ជាព្រះរាជកុលដ្ឋានរបស់ព្រះកម្រើនរំពួក (អាល់-លុល-ស្តីករ) ។ កាលបើអើយ ចូរសូរមកចុះតាមតែលោកនឹកឃើញ ។"

قَالَ فَأَنْسَيْتُ وَاللَّهِ الْقُرْآنَ كُلَّهُ فَمَا حَفِظْتُ مِنْهُ حَرْفًا أَسْأَلُهُ عَنْهُ. (بصائر الدرجات : الجزء ١ الصفحة ٥١٢)

លោកបានថា: "សូមស្រួចចំពោះអល់ឡោះហ្ន៎ وَعَلَى ។ ខ្ញុំភ្លេចគួរអានទាំងអស់តែម្តង ។ ខ្ញុំមិននឹកឃើញ ឃ្លាណាមួយសោះដើម្បីសូរព្រះអង្គ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَامُ ។" (20:1-3 بصائر الدرجات : 512)

* ابن شهر آشوب: عَنْ تَفْسِيرِ يَعْقُوبَ بْنِ سُفْيَانَ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَبُو بَكْرِ الْحَمِيدِيُّ، عَنْ سُفْيَانَ بْنِ عُيَيْنَةَ، عَنْ ابْنِ أَبِي نَجِيحٍ، عَنْ مُجَاهِدٍ، عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ، فِي حَرْفٍ يَذْكُرُ فِيهِ كَيْفِيَّةَ بَعَثَةِ النَّبِيِّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ)، ثُمَّ قَالَ: بَيْنَا رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ) [...] إِذْ طَلَعَ عَلَيْهِ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، [...] ثُمَّ كَانَا يُصَلِّيَانِ وَ يَرَكَعَانِ وَ يَسْجُدَانِ،

* [...] មួយហ្ន៎ដូច្នោះបានតំណាលតមកពី អ៊ីបនូ អាប់បាស់ នៅក្នុងហ្ន៎ខ្លឹមស្នូមួយស្តីអំពីការចាត់បញ្ជូនព្រះ សាស្តា صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ មក ។ បន្ទាប់មកលោកមានប្រសាសន៍ថា: "រិស្វលុលឡោះហ្ន៎ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ កំពុងតែឈរស្ងៀមក្នុង [...] អាស្រ័យ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَامُ បានមកដល់ ។ [...] ព្រះអង្គទាំងអស់គ្នា عَلَيْهِمُ السَّلَامُ ក៏បានស្ងៀមក្នុង បានរុករាននិងបានស្វ័យដូ ។

فَأَبْصَرُهَا أَهْلُ مَكَّةَ فَمَشَا الْحَبْرُ فِيهِمْ أَنَّ مُحَمَّدًا قَدْ جَنَّ، فَتَنَزَلَ "ن وَالْقَلَمِ وَ مَا يَسْطُرُونَ * مَا أَنْتَ بِنِعْمَةِ رَبِّكَ بِمَجْنُونٍ". ** (المناقب : الجزء ٢ الصفحة ١٤ ، البرهان في تفسير القرآن: الجزء: ٥ صفحات: ٤٥٤ الحديث: ٩٩ / ١٠٩٥٧)

អ្នកស្រុកម៉ាកកាស្តឃើញព្រះអង្គ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ ។ ដំណឹងព្រះអង្គ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ ក៏បានលេចឮ ថាមូហាំម៉ាដ្ឋ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ ទៅជា រីកលចរិត ។ ហេតុដូច្នោះឯងបានជា [៦៨:១] នូន ។ សូមស្រួចចំពោះប៉ាកកានិងអ្វីដែលពួកគេកត់ ត្រា ។ [៦៨:២] ក្នុងនាមនៃព្រះឧបការគុណរបស់ព្រះម្ចាស់អ្នក អ្នកពុំមែនមនុស្សរីកលចរិតទេ ត្រូវដាក់ ចុះមក ។" (14 :2) (المناقب)

وَإِنَّكَ لَعَلَى خُلُقٍ عَظِيمٍ ﴿١﴾

៤. ពិតណាស់ អ្នកមានសីលធម៌ដ៏បរវរ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស្ត ៤

ابن بابويه: عَنْ أَبِيهِ، قَالَ: حَدَّثَنَا سَعْدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ فَضَالَةَ، عَنْ أَبَانَ، عَنْ أَبِي الْجَاوِدِ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: "وَ إِنَّكَ لَعَلَى خُلُقٍ عَظِيمٍ"، قَالَ: «هُوَ الْإِسْلَامُ». ** (معاني الأخبار : الصفحة ١٨٨ الحديث ١ ، البرهان في تفسير القرآن: الجزء: ٥ صفحات: ٤٥٥ الحديث: ٩٩ / ١٠٩٥٩)

[...] អាច្នី យ៉ាត្តាហ្ន៎ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَامُ មានរចនៈអំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ន៎ وَعَلَى [៦៨:៤] ពិតណាស់ អ្នកមាន

សីលធម៌ដ៏បរវ ថា: "នេះគឺអាស់-អ៊ីស្លាម ១" (1/188 : معاني الأخبا)

عَلِيٌّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ: عَنْ أَبِي الْجَاوِدِ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): «قَوْلُهُ: "إِنَّكَ لَعَلَى خُلُقٍ عَظِيمٍ" أَي عَلَى دِينٍ عَظِيمٍ». ** (تفسير القمّي : الجزء ٢ الصفحة ٣٨٢ ، البرهان في تفسير القرآن: الجزء: ٥ صفحات: ٤٥٥ الحديث: ٩٩ / ١٠٩٦٠)

[...] អាច្ចិ យ៉ាក្កុហ្វារ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា: "[៦៨:៤] ពិតណាស់ អ្នកមានសីលធម៌ដ៏បរវ ពោលគឺ នៅក្នុង សាសនាដ៏ប្រសើរលើសលុប ១" (382 :3 تفسي القمي)

فَسْتَبِصِرْ وَيُبَصِّرُونَ ﴿٥﴾

៥. ដូច្នេះអ្នកនឹងបានឃើញ ពួកគេ (គឺពួកបដិសេធសទ្ធា... និងបណ្តាអ្នកប្រមាថថាអ្នកជាមនុស្ស វិកលចរិតក៏) នឹងបានឃើញ

بِأَيِّكُمْ الْمَفْتُونُ ﴿٦﴾

៦. ថាអ្នកណាមួយក្នុងចំណោមពួកអ្នកជាមនុស្សត្រូវអំពើអំពាន់ ។

إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ﴿٧﴾

៧. ការពិត ព្រះម្ចាស់អ្នកទ្រង់ញាណអ្នករង្វេងចេញពីព្រះមាតិាព្រះអង្គ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ញាណបណ្តា អ្នកនៅក្នុងគន្លងព្រះធម៌ ។

فَلَا تُطِعِ الْمُكَذِّبِينَ ﴿٨﴾

៨. ដូច្នេះចូរអ្នកកុំតាមពួកប្រកែកដំទាស់[ការពិតរបស់អស់ឡោះហ្ន៎និងបណ្តាឱង្ការ]ឡើយ ។

وَدُّوا لَوْ تُدْهِنُ فَيُدْهِنُونَ ﴿٩﴾

៩. ពួកគេចង់ឲ្យអ្នកទោរទន់ ដូច្នេះពួកគេនឹងទោរទន់[ដែរ] ។

وَلَا تُطِعْ كُلَّ حَلَّافٍ مَّهِينٍ ﴿١٠﴾

១០. ចូរអ្នកកុំតាមអ្នកហែស្បថថោកទាប

هَمَّا زِمَّ مَشَاءٍ بِنَمِيمٍ ﴿١١﴾

១១. អ្នកសំអុយកេរ្តិ៍ឈ្មោះគេ ដើរនិយាយអេចអូចព្យាបាទគេ

مَتَاعٍ لِلْخَيْرِ مُعْتَدٍ أَثِيمٍ ﴿١٢﴾

១២. ដែលហាមឃាត់កុសល ដែលសាងបាបពេកពន់ ។

عُتِّلَ بَعْدَ ذَلِكَ رَنِيمٍ ﴿٣﴾

១៣. ដែលកាចសាហាវ លើសពីនោះទៅទៀត ជាបុគ្គលដែលកើតក្នុងត្រកូលទាបថោក ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៥-១៣

وَ هَذَا الْإِسْنَادُ عَنْ أَبِي بَانٍ عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَنْ أَبِي الْعَبَّاسِ الْمَكِّيِّ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا جَعْفَرٍ (عليه السلام) يَقُولُ إِنَّ عُمَرَ لَيَقِي عَلِيًّا (صلوات الله عليه) فَقَالَ لَهُ أَنْتَ الَّذِي تَقْرَأُ هَذِهِ الْآيَةَ "بِأَيْتِكُمُ الْمَفْتُونُ" وَ تُعْرِضُ بِي وَ بِصَاحِبِي

[...] អធិប្បាយអាយ៉ាស់ អាល់-ម៉ាកគី មានប្រសាសន៍ថាខ្ញុំបានឮអធិប្បាយ យ៉ាងហោចណាស់ មានវចនៈថា៖ "អ្នកម្នាក់បានជួបអាល់-ម៉ាកគី គាត់បានប្រាប់ព្រះអង្គ ថា៖ "អ្នកជាអ្នកស្ម័គ្រអាយ៉ាស់ [៦៨:៦] អ្នកណាមួយក្នុងចំណោមពួកអ្នកជាមនុស្សត្រូវអំពើអំពាន់ ហើយបានទម្លាក់មកលើខ្ញុំនិងកនខ្ញុំ ។"

قَالَ فَقَالَ لَهُ أَفَلَا أُحْرِجُكَ بِآيَةِ نَزَلَتْ فِي بَنِي أُمَيَّةَ "فَهَلْ عَسَيْتُمْ إِنْ تَوَلَّيْتُمْ أَنْ تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ وَ تَقَطُّعُوا أَرْحَامَكُمْ" فَقَالَ كَذَبْتَ بَنُو أُمَيَّةَ أَوْصَلْ لِلرَّحِمِ مِنْكَ وَ لَكِنَّكَ أَيْبَتٌ إِلَّا عِدَاوَةَ لِبَنِي تَيْمٍ وَ بَنِي عَدِيٍّ وَ بَنِي أُمَيَّةَ. (الكافي جزء ٨ صَفْحَة ١٠٣)

ព្រះអង្គ មានវចនៈថាព្រះអង្គ ក៏បានប្រាប់គាត់ថា៖ "ខ្ញុំ គប្បីប្រាប់លោកឲ្យដឹងអាយ៉ាស់ មួយទេដែលត្រូវដាក់ចុះមកស្តីអំពីបាន អ្វីម៉ែយ៉ាស់ គឺ៖ [៤៧:២២] ប្រសិនបើគេឲ្យពួកអ្នកកាន់អំណាច, ពួកអ្នកនឹងបង្កវិនាសលើផែនដីនិងកាត់ផ្តាច់សាលាហិតពួកអ្នក? គាត់បានថា៖ "អ្នកនិយាយបង្ហាច់ ។ បាន អ្វីម៉ែយ៉ាស់ពួកវាក្យាទំនាក់ទំនងជាអ្នកទៅទៀត ។ ក្រៅពីចាត់ទុកបាន តែម៍ (គឺក្រុមប្រជាជាតិរបស់អធិប្បាយ បាបា) និងបាន អុឌី (គឺក្រុមប្រជាជាតិរបស់អ្វីម៉ារ) ជាសត្រូវ អ្នកមិនបានធ្វើអ្វីឡើយ ។" (47:20-23) (الكافي 8 : 103)

مُحَمَّدُ بْنُ الْعَبَّاسِ: عَنْ عَبْدِ الْعَزِيزِ بْنِ يَحْيَى، عَنْ عَمْرِو بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ تَرْكِيٍّ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْفَضْلِ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ شُعَيْبٍ، عَنْ ذُهْمِ بْنِ صَالِحٍ، عَنْ الضَّحَّاكِ بْنِ مَرْزُوقٍ، قَالَ: لَمَّا رَأَتْ فُرَيْشٌ تَقْدِيمَ النَّبِيِّ (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ) عَلِيًّا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) وَ عِظَامَهُ لَهُ، نَالُوا مِنْ عَلِيٍّ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، وَ قَالُوا: قَدْ افْتَنَّ بِهِ مُحَمَّدٌ (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ) فَأَنْزَلَ اللهُ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى: "ن وَ الْقَلَمِ وَ مَا يَسْطُرُونَ"

[...] ពេលដែលពួកគូរិយស្តីឃើញវិស្វលុលឡោះហ្ន៎ ស្រឡាញ់និងលើកតម្កើងអាល់- ពួកគេនៅក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់អាល់- ពួកគេបានថា៖ "មូហាំម៉ាដ្ន៎ ឆ្លាតវៃឆ្លើងហើយ ។" ដូច្នោះ អាល់-ឡោះហ្ន៎ ព្រះដ៏មានសិរិស្សស្តី ព្រះដ៏មហាឧត្តុង្គឧត្តម បានបើកឲ្យដឹងថា [៦៨:១] នួន ។ សូមស្រួចចំពោះប៉ាកកានិងអ្វីដែលពួកគេកត់ត្រា ។

* فَسَمَّ أَقْسَمَ اللهُ تَعَالَى بِهِ "مَا أَنْتَ بِنِعْمَةِ رَبِّكَ بِمَجْنُونٍ * وَ إِنَّ لَكَ لَأَجْرًا غَيْرَ مَمْنُونٍ * وَ إِنَّكَ لَعَلَى خُلُقٍ عَظِيمٍ * فَسْتَبْصِرُ وَ يُبْصِرُونَ بِأَيْتِكُمُ الْمَفْتُونُ * إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ وَ هُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ" وَ سَبِيلُهُ: عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ). ** (تأويل الآيات : الجزء ٢ الصفحة ٧١١ الحديث ٢ ، البرهان في تفسير القرآن: الجزء: ٥ صفحات: ٤٥٧: الحديث: ٩٩ / ١٠٩٦٦)

នេះគឺពាក្យសម្បជដែលអស់ឡោះហ្ន៎តាមុឡាបានស្បជ [៦៨:២] ក្នុងនាមនៃព្រះឧបការគុណរបស់ព្រះ
 ម្ចាស់អ្នក អ្នកពុំមែនមនុស្សវិកលចរិតទេ ។ [៦៨:៣] ការពិត អ្នកនឹងបាននូវរង្វាន់ឥតដាច់ ។ [៦៨:៤]
 ពិតណាស់ អ្នកមានសីលធម៌ដ៏បរវរ ។ [៦៨:៥] ដូច្នេះអ្នកនឹងបានឃើញ ពួកគេនឹងបានឃើញ [៦៨:៦]
 ថាអ្នកណាមួយក្នុងចំណោមពួកអ្នកជាមនុស្សត្រូវអំពើអំពាន់ ។ [៦៨:៧] ការពិត ព្រះម្ចាស់អ្នកទ្រង់
 ញាណអ្នករង្វេងចេញពីព្រះមាតាព្រះអង្គ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ញាណបណ្តាអ្នកនៅក្នុងគន្លងព្រះធម៌ ។ ព្រះ
 មាតាព្រះអង្គ គឺ អុលី صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ប៊ិន អាចិ គ្លីលីប عَلَيْهِ وَسَلَّمَ 1" (2 /711 : 2) (تاوي: الآيات 2 : 711 / 2)

وَ عَنْهُ: عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْعَبَّاسِ، عَنْ حَسَنِ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ يُوسُفَ بْنِ كَلَيْبٍ، عَنْ خَالِدٍ، عَنْ حَفْصِ بْنِ عُمرَ، عَنْ حَنَانٍ، عَنْ أَبِي أَيُّوبَ
 الْأَنْصَارِيِّ، قَالَ: لَمَّا أَخَذَ النَّبِيُّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) بِيَدِ عَلِيٍّ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) فَرَفَعَهَا، وَ قَالَ: «مَنْ كُنْتُ مَوْلَاهُ فَعَلِيٌّ مَوْلَاهُ» قَالَ
 أَنَسٌ: إِنَّمَا افْتَنَّ بَابِنِ عَمِّهِ فَتَزَلَّتِ الْآيَةُ "فَسْتَبْصِرُ وَ يُبْصِرُونَ * بِأَيْتِكُمْ الْمَقْتُونُ" . ** (تاويل الآيات : الجزء ٢ الصفحة ٧١١ الحديث
 ٣ ، البرهان في تفسير القرآن: الجزء: ٥ صفحات: ٤٥٧ : الحديث: ٩٩ / ١٠٩٦٧)

[...] កាលព្រះសាស្តា صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَ آلِهِ បានចាប់ដៃអុលី صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ព្រះអង្គ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَ آلِهِ លើកដៃនោះឡើងហើយមានព្រះវចនៈថា៖
 "អ្នកណាដែលមានខ្ញុំ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَ آلِهِ ជាព្រះរាជអគ្គមហាប្រមុខ អុលី صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ជាព្រះរាជអគ្គមហាប្រមុខរបស់អ្នកនោះ
 ។" 1" អាលណាស់បានថា៖ "គេ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَ آلِهِ ត្រូវអំពើរបស់កូនប្រុស صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ របស់ឪពុកមាគេ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَ آلِهِ
 ដូច្នេះអាយ៉ាសុំនេះត្រូវបានបើកឲ្យដឹងថា៖ [៦៨:៥] ដូច្នេះអ្នកនឹងបានឃើញ ពួកគេនឹងបានឃើញ
 [៦៨:៦] ថាអ្នកណាមួយក្នុងចំណោមពួកអ្នកជាមនុស្សត្រូវអំពើអំពាន់ ។" (3 /711 : 2) (تاويل الآيات 2 : 711 / 3)

علي بن إبراهيم، قوله تعالى: "فَسْتَبْصِرُ وَ يُبْصِرُونَ * بِأَيْتِكُمْ الْمَقْتُونُ" بِأَيْتِكُمْ تُفْتَنُونَ، هكذا نزلت في بني أمية "بِأَيْتِكُمْ" أَي حَبِيرَ وَ
 زُفَرَ وَ عَلِيٍّ. ** (تفسير القمّي : الجزء ٢ الصفحة ٣٨٠ ، البرهان في تفسير القرآن: الجزء: ٥ صفحات: ٤٥٧ : الحديث: ٩٩ /
 ١٠٩٦٩/)

ព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្ន៎តាមុឡា [៦៨:៥] ដូច្នេះអ្នកនឹងបានឃើញ ពួកគេនឹងបានឃើញ [៦៨:៦] ថា
 អ្នកណាមួយក្នុងចំណោមពួកអ្នកជាមនុស្សត្រូវអំពើអំពាន់ ។ អុលី ប៊ិន អ៊ីបរហ្ន៎ម [នៅក្នុងតាហ្ន៎សៀវ
 គ្នុម្ពី] បានថ្លែងថា អ្នកណាមួយក្នុងចំណោមពួកអ្នកដែលបង្កជម្លោះ (تُفْتَنُونَ) ។ គេបានបើកឲ្យដឹងសំដៅ
 ទៅលើបាទី-អ៊ុមម៉ែយ៉ាសុំដូចនេះឯង ។ អ្នកណាមួយក្នុងចំណោមពួកអ្នក គឺ ហ្ន៎បតារ (គឺអាចិ បាការ)
 ស៊ីហ្វារ (គឺអ៊ុម៉ារ) និង អុលី صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ 1" (380 : 2) (تفسير القمّي : 380 : 2)

* إبليس ومؤسس السقيفة يوم القيامة

عَنْ أَبَانَ بْنِ أَبِي عَبَّاسٍ عَنْ سُلَيْمِ بْنِ قَيْسِ الْأَهْلَاكِ قَالَ سَمِعْتُ سَلْمَانَ الْفَارِسِيَّ يَقُولُ: إِذَا كَانَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يُؤْتَى بِإِبْلِيسَ مَرْمُومًا بِرِمَامٍ مِنْ
 نَارٍ وَ يُؤْتَى بِزُفَرَ [*] مَرْمُومًا بِرِمَامَيْنِ مِنْ نَارٍ فَيَنْطَلِقُ إِلَيْهِ إِبْلِيسُ فَيَصْرُخُ وَ يَقُولُ ثَكَلْتِكَ أُمَّكَ مَنْ أَنْتَ أَنَا الَّذِي فَتَنْتَ الْأَوْلِيَيْنِ وَ
 الْأَحْرِيْنَ وَ أَنَا مَرْمُومٌ بِرِمَامٍ وَاحِدٍ وَ أَنْتَ مَرْمُومٌ بِرِمَامَيْنِ فَيَقُولُ أَنَا الَّذِي أَمَرْتُ فَأَطَعْتُ وَ أَمَرَ اللَّهُ فَعُصِي. (كتاب سليم بن قيس : الجزء
 ١ الصفحة ١٦٥ الحديث ٥)

[*] قال العلامة المجلسي في البحار: ج 22 ص 223: (زفر) و (حبتير) عمر و صاحبه، فالأول لموافقة الوزن والثاني لمشابهته لحبتير و

هو التعلب في الحيلة و المكر.

*** អ៊ីប្លីស៍ និងអ្នកបង្កើតអាល់-សាត្វីហ្វាស្តុក្នុងថ្ងៃជំនុំជម្រះ**

រាយការណ៍មកពី អាបាស ប៊ិន អាច្វី អ៊ែយ៉ាស្ត តមកពី ស្វីឡែម ប៊ិន កូយ័ស អាល់-ហ្គីឡាលីដែលបានថា ខ្ញុំបានឮ សាល់-ម៉ាន អាល់-ហ្វារីស៊ី មានប្រសាសន៍ថា៖ "ដល់ថ្ងៃជំនុំជម្រះ អ៊ីប្លីស៍នឹងត្រូវនាំខ្លួនមក ដោយត្រូវចងនឹងច្រវាក់ដោយមានខ្សែអូសមួយធ្វើពីភ្លើងនរក ។ វានឹងមកជាមួយស្វីហ្វារ[*] (គឺអ៊ីម៉ារ) ដែលត្រូវចងដោយស្រវាក់ដោយមានខ្សែអូសពីរធ្វើពីភ្លើងនរក ។ អ៊ីប្លីស៍នឹងស្ទុះទៅរកស្វីហ្វារ ស្រែក សួរស្វីហ្វារថា៖ "[...] អ្នកឯងជាអ្នកណា? ខ្ញុំជាអ្នកបង្ខំចំបង្ខំនិងជាអ្នកសាបព្រោះជម្លោះក្នុង ចំណោមបណ្តាអ្នកមុនៗនិងអ្នកក្រោយៗ ។ ខ្ញុំត្រូវចងអូសដោយខ្សែភ្លើងនរកមួយ ឯអ្នកឯងត្រូវចង អូសដោយខ្សែភ្លើងនរកពីរ ។" ស្វីហ្វារនឹងថា៖ "ខ្ញុំជាអ្នកចេញបញ្ជា គេបានគោរពបញ្ជាខ្ញុំ ខ្ញុំបានលើស ព្រះបញ្ជារបស់អល់ឡោះហ្គី ។"

[*] លោកអ្នកម៉ាស្តុ អាល់-ម៉ាច្ចុលីស៊ី បានសរសេរនៅក្នុងសាត្រា ប៊ីហ្គារ អាល់-អាស៊ីរ ក្បាលទី ២២ ទំព័រ២២៣ ថា៖ "ស្វីហ្វារគឺអ៊ីម៉ារ រីឯហ្គីបតារជាកនរបស់គេ ។ ព្រោះទម្ងន់ (គុណសម្បត្តិ) របស់ស្វីហ្វារ ដូចអ៊ីម៉ារដែរ ។ ហ្គីបតារមានន័យថាកម្រោងដែលពូកែឆបោក (គឺមានល្បិច) ។ កនគេ (គឺហ្គីបតារ) គឺ អ្នកឆបោក ។

أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدٍ بْنِ خَالِدِ الْبَرْقِيِّ، عَنْ أَبِيهِ، عَمَّنْ حَدَّثَهُ، عَنْ جَابِرٍ، قَالَ: قَالَ أَبُو جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): « قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ): مَا مِنْ مُؤْمِنٍ إِلَّا وَ قَدْ خَلَصَ وَدِّيَ إِلَى قَلْبِهِ [وَمَا خَلَصَ وَدِّيَ إِلَى قَلْبِ أَحَدٍ] إِلَّا وَ قَدْ خَلَصَ وَدِّيَ إِلَى قَلْبِهِ،

[...] យ៉ាបៀរបានតំណាលតមកពី អាច្វី យ៉ាក្តុហ្វារ^{صَلَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ} ដែលមានវចនៈថា រឺស្វីលុលឡោះហ្គី^{صَلَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ} មាន ព្រះវចនៈថា៖ "អ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លាសុទ្ធតែមានសេចក្តីស្មោះស្ម័គ្របរិសុទ្ធនៅក្នុងចិត្ត ។ អ្នកមានសេចក្តី ស្មោះស្ម័គ្របរិសុទ្ធនៅក្នុងចិត្តសុទ្ធតែស្មោះស្ម័គ្របរិសុទ្ធចំពោះអាល្លូ^{صَلَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ} ។

كَذَبَ - يَا عَلِيُّ - مَنْ زَعَمَ أَنَّهُ يُجِبُّنِي وَ يُبْغِضُكَ، قَالَ: فَقَالَ رَجُلَانِ مِنَ الْمُتَأَفِّعِينَ: لَقَدْ فُتِنَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَآلِهِ) الْعَلَامَ فَأَنْزَلَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى "فَسْتَبْصِرْ وَ يُبْصِرُونَ * بِأَيْتِكُمُ الْمَقْتُونُ [...] وَ دُوا لَوْ تُدْهِنُ فَيُدْهِنُونَ * وَ لَا تُطْعِ كُلَّ خَلَافٍ مَهِينٍ" قَالَ: نَزَلَتْ فِيهِمَا إِلَى آخِرِ آيَةِ... ** (الحاسن : الصفحة ١٥١ الحديث ٧١ ، البرهان في تفسير القرآن: الجزء: ٥ صفحات: ٤٥٨ الحديث: ٩٩ / ١٠٩٧٣)

អាល្លូ^{صَلَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ} អើយ អ្នកណាដែលថាខ្លួនស្រឡាញ់ខ្ញុំ^{صَلَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ} តែស្អប់ខ្ពើមអ្នក^{صَلَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآលِهِ وَسَلَّمَ} អ្នកនោះកុហក ។" ព្រះអង្គ មានវចនៈថាបុរសពីរនាក់ក្នុងចំណោមពួកលាក់ពុតបានថា៖ "រឺស្វីលុលឡោះហ្គី^{صَلَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ} ត្រូវក្មេងប្រុស ម្នាក់នេះដាក់អំពើអំពាន់ ។" ដូច្នោះអល់ឡោះហ្គី^{صَلَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ} បានលើកឲ្យដឹងថា [៦៨:៥] ដូច្នោះអ្នកនឹងបានឃើញ ពួកគេនឹងបានឃើញ [៦៨:៦] ថាអ្នកណាមួយក្នុងចំណោមពួកអ្នកជាមនុស្សត្រូវអំពើអំពាន់ ។ [...] [៦៨:៧] ពួកគេចង់ឲ្យអ្នកទោរទន់ ដូច្នោះពួកគេនឹងទោរទន់ ។ [៦៨:១០] ចូរអ្នកកុំតាមអ្នកហែស្បថ ថោកទាប ។ ព្រះអង្គ^{صَلَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ} មានវចនៈថា៖ "អាយ៉ាស្តុនេះត្រូវលើកឲ្យដឹងសំដៅទៅលើបុគ្គលពីរនាក់ក្នុង

ចំណោមពួកគេ លុះចប់អាយ៉ាស្ត ។" (المحاسن: 71 / 151)

علي بن إبراهيم: قوله تعالى "فَلَا تُطْعِ الْمُكَذِّبِينَ" قال: فِي عَلِيٍّ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) "وَدُّوا لَوْ تُدْهِنُ فَيُدْهِنُونَ" أَي أَحَبُّوا أَنْ تَعُشَّ فِي عَلِيٍّ فَيَعُشُّونَ مَعَكَ "وَلَا تُطْعِ كُلَّ خَلَافٍ مَهِينٍ" قَالَ: الْخَلَافُ: الْكَاثِبُ، خَلَفَ لِرَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ) أَنَّهُ لَا يَنْكُثُ عَهْدًا "هَمَّا زِ مَشَاءَ بَنِيهِمْ" قَالَ: كَانَ يُنْمُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ) وَ يَهْمُزُ بَيْنَ أَصْحَابِهِ، قَالَ: الَّذِي يَغْمِزُ النَّاسَ وَ يَسْتَحْقِرُ الْفُقَرَاءَ.

អាលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ាហ៊ីម [នៅក្នុងតារាងសៀវភៅ] បានថ្លែងថា ព្រះបន្ទូលអាល់ឡេហ្វ: ហ្វី ឡី ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ} [៦៨:៨] ចូរអ្នក កុំតាមពួកប្រកែកជំទាស់ឡើយ ព្រះអង្គ (អ៊ីម៉ា ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ}) មានវចនៈថា: "ស្តីអំពីអាលី ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآលِهِ وَسَلَّمَ} (មិនឲ្យតាមពួក បដិសេធចទេ) ។ [៦៨:៩] ពួកគេចង់ឲ្យអ្នកទោរទន់ ដូច្នោះពួកគេនឹងទោរទន់ ពោលគឺពួកគេចង់ឲ្យអ្នក ក្បត់អាលី ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ} ដូច្នោះពួកគេនឹងក្បត់គេ ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ} ជាមួយអ្នក ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ} ដែរ ។ [៦៨:១០] ចូរអ្នកកុំតាមអ្នកហែ ស្បថថោកទាប ព្រះអង្គ ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ} មានវចនៈថា: "អ្នកស្បថស្បែកបុគ្គលទីពីរ ។ បុគ្គលនេះតែងតែស្បថ ជាមួយវិស្វលុលឡេហ្វ: ហ្វី ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ} ថាខ្លួននឹងមិនក្បត់ពាក្យសម្បថទេ [៦៨:១១] អ្នកសំអុយកេរ្តិ៍ឈ្មោះគេ ដើរ និយាយអេចអូចព្យាបាទគេ ព្រះអង្គ ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ} មានវចនៈថា: "បុគ្គលនោះក្បត់វិស្វលុលឡេហ្វ: ហ្វី ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ} តែងតែ ចាក់រុកញុះញង់ក្នុងចំណោមបណ្តាសាវកវិស្វលុលឡេហ្វ: ហ្វី ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ} ។ គេតែងតែមិចភ្នែកដាក់មនុស្សនិង មើលងាយជនក្រីក្រ ។"

قوله تعالى: "مَتَاعٍ لِلْحَيْرِ مُعْتَدٍ أَثِيمٍ" قال: الْخَيْرُ: أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، "مُعْتَدٍ" أَيِ اعْتَدَى عَلَيْهِ، وَ قَوْلُهُ: "عُنَّا بَعْدَ ذَلِكَ زَيْنٍ" قَالَ: الْعُنَّا: الْعَظِيمُ الْكُفْرِ، وَ الزَّيْنُ: الدَّعْوَى. * (تفسير القمّي: الجزء ٢ الصفحة ٣٨٠، البرهان في تفسير القرآن: الجزء: ٥ صفحات: ٤٥٨ الحديث: ٩٩ / ١٠٩٧٤)

ព្រះបន្ទូលអាល់ឡេហ្វ: ហ្វី ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ} [៦៨:១២] ដែលហាមឃាត់កុសល ដែលសាងបាបពេកពន់ ។ ព្រះអង្គ ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ} មានវចនៈថា: "កុសល គឺអាមីរុល-មុមីនីន ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ} ដែលសាងបាបពេកពន់ ពោលគឺបុគ្គលនោះវាយ ប្រហារដោយឈ្នួនពានទៅលើព្រះអង្គ ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ} ។" [៦៨:១៣] ដែលកាចសាហាវ លើសពីនោះទៅទៀត ជាបុគ្គលដែលកើតក្នុងត្រកូលទាបថោក ព្រះអង្គ ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ} មានវចនៈថា: "អាល់- អ៊ីឡុល គឺការក្បត់សាសនាយ៉ាងធ្ងន់ ។ កើតក្នុងត្រកូលទាបថោក គឺកូនក្រៅខាន់ស្លា ។" (تفسير القمّي: 2: 380)

أَنْ كَانَ ذَا مَالٍ وَبَنِينَ ﴿١٤﴾

១៤. [ទោះបី]គេមានទ្រព្យសម្បត្តិនិងកូន[ច្រើន] ។

إِذَا تَنَتَلَىٰ عَلَيْهِ ءَايَاتُنَا قَالَ أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿١٥﴾

១៥. ពេលគេសូត្របណ្តាព្រះឱង្ការយើងឲ្យគេស្តាប់ គេថា: "នេះជារឿងនិទានបុរាណ!"

سَنَسِمُهُ عَلَى الْخُرطوم ﴿١٦﴾

១៦. យើងនឹងបោះត្រាលើច្រមុះគេ [ព្រោះគេប្រព្រឹត្តអំពើកំណាច] ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ី ១៤-១៦

علي بن إبراهيم: قوله: "إِذَا تُتْلَى عَلَيْهِ آيَاتُنَا" قَالَ: كَتَبَ عَنِ النَّبِيِّ، "قَالَ أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ" أَيَّ أَكَاذِبِ الْأَوَّلِينَ، قوله: "سَنَسِفُهُ عَلَى الْحَرْطُومِ" قَالَ: فِي الرَّجْعَةِ، إِذَا رَجَعَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلَام) وَ رَجَعَ أَغْدَاؤُهُ، فَيَسْمُهُمْ بِمِيسَمٍ مَعَهُ كَمَا تُوسَمُ الْبَهَائِمُ، عَلَى الْحَرَاظِيمِ: الْأَنْفُ وَ الشَّفَتَانِ. * (تفسير القمّي : الجزء ٢ الصفحة ٣٨١ ، البرهان في تفسير القرآن: الجزء: ٥ صفحات: ٤٥٩ الحديث: ٩٩ / ١٠٩٧٧)

អាាលី ប៊ិន អ៊ីប្រហ៊ីម (នៅក្នុងតាហ្វៀរតូម្លី) បានថ្លែងថា ព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្វៀរតូម្លី [៦៨:១៥] ពេលគេសូត្របណ្តាព្រះឱង្ការយើងឲ្យគេស្តាប់ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា: "ហៅឈ្មោះក្រៅរបស់បុគ្គលទីពីរ (អ៊ីម៉ារ) គេថា: "នេះជារឿងនិទានបុរាណ!" ពោលគឺសម្តីកុហករបស់ជនមុនៗ ។ ព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្វៀរតូម្លី [៦៨:១៦] យើងនឹងបោះត្រាលើច្រមុះគេ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា: "សំដៅទៅលើនិវត្តកាល (الرَّجْعَةِ) ។ កាលណាអាមីរុល-មុមីនី صلوات الله عليه والسلام ត្រឡប់មកវិញ សត្រូវរបស់ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ត្រឡប់មកវិញ[ដែរ] កាលនោះគេនឹងបោះត្រាលើថ្ងាសពួកគេ ដូចគេបោះត្រាសត្វលើច្រមុះវា គឺច្រមុះនិងបបូរមាត់ទាំងពីរ ។" (تفسير القمّي 2: 381)

إِنَّا بَلَوْنَهُمْ كَمَا بَلَوْنَا أَصْحَابَ الْجَنَّةِ إِذْ أَقْسَمُوا لَيَصْرِمُنَّهَا مُصْبِحِينَ ﴿٧﴾

១៧. ការពិត យើងបានល្បួងពិសោធពួកគេ ដូចយើងបានល្បួងពិសោធបណ្តាម្ចាស់ចម្ការកាលពួកគេបានស្បថថានឹងប្រមូលផលនៅពេលព្រឹក

وَلَا يَسْتَتِنُونَ ﴿٨﴾

១៨. ពួកគេមិនទុកមួយប៉ែកទេ ។

فَطَافَ عَلَيْهَا طَآئِفٌ مِّن رَّبِّكَ وَهُمْ نَائِمُونَ ﴿٩﴾

១៩. ដូច្នោះ មានការឡោមព័ទ្ធពីព្រះម្ចាស់អ្នកមកលើចម្ការនោះពេលពួកគេកំពុងដេកលក់

فَأَصْبَحَتْ كَالصَّرِيمِ ﴿١٠﴾

២០. ដូច្នោះចម្ការនោះហាក់ដូចត្រូវកាត់ត្រឹមគល់[ដោយត្រូវរន្ធបាញ់នេះជាផ្សេង] ។

فَتَنَادَوْا مُصْبِحِينَ ﴿١١﴾

២១. ពួកគេបានស្រែកហៅគ្នាពេលព្រឹកព្រលឹម

أَنْ أَعْدُوا عَلَى حَرَّتِكُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَرِمِينَ ﴿١٢﴾

២២. ថា៖ "ចូរអស់លោកចេញដំណើរទៅស្រែចម្ការរបស់អស់លោកនៅពេលព្រលឹមបន្តិច បើអស់លោកចង់ប្រមូលផល ។"

فَانْظُرُوا لَهُمْ يَتَخَلَفُونَ ﴿٢٢﴾

២៣. ពួកគេក៏បានចេញដំណើរដោយនិយាយគ្នាតិចៗ

أَنْ لَا يَدْخُلَنَّهَا الْيَوْمَ عَلَيْكُمْ مَسْكِينٌ ﴿٢٣﴾

២៤. ថា៖ "ថ្ងៃនេះ កុំឲ្យពួកក្រីក្រចូលក្នុងចម្ការទៅរកអស់លោក ។"

وَعَدُوا عَلَىٰ حَرْدٍ قَدِيرِينَ ﴿٢٤﴾

២៥. ពួកគេបានចេញដំណើរនៅពេលព្រលឹម ដោយសម្រេចចិត្ត[ថានឹងមិនឲ្យអ្វីទៅជនក្រីក្រទេ ដោយគិតថាខ្លួនឯង]ប្រកបដោយសមត្ថភាព ។

فَلَمَّا رَأَوْهَا قَالُوا إِنَّا لَضَالُونَ ﴿٢٥﴾

២៦. តែពេលពួកគេបានឃើញចម្ការនោះ ពួកគេបានថា៖ "យើងច្បាស់ជាវង្វេងផ្លូវ

بَلْ نَحْنُ مُحْرَمُونَ ﴿٢٦﴾

២៧. ទេ យើងអស់ខ្លួនហើយ !"

قَالَ أَوْسَطُهُمْ أَلَمْ أَقُلْ لَكُمْ لَوْلَا تُسَبِّحُونَ ﴿٢٧﴾

២៨. អ្នកត្រឹមត្រូវជាងគេក្នុងចំណោមពួកគេបានថា៖ "ខ្ញុំពុំបានប្រាប់អស់លោកហើយទេ ថាហេតុអ្វីអស់លោកមិនថ្វាយសេចក្តីសរសើរ[ចំពោះអស់ឡោះហ្ន៎] (មិនស្តាប់បង្គាប់អស់ឡោះហ្ន៎) ?"

قَالُوا سُبْحَانَ رَبِّنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿٢٨﴾

២៩. ពួកគេបានថា៖ "សូមថ្វាយសេចក្តីសរសើរចំពោះព្រះម្ចាស់របស់អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ។ អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំខុសហើយ !"

فَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ يَتَلَاوَمُونَ ﴿٢٩﴾

៣០. ពួកគេខ្លះបានបែររកគ្នា ស្តីបន្ទោសគ្នាទៅវិញទៅមក ។

قَالُوا يَوَيْلَنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿٣٠﴾

៣១. ពួកគេបានថា៖ "យើងវិនាសធំហើយ ! មែន យើងបានប្រព្រឹត្តល្មើស !"

عَسَى رَبَّنَا أَنْ يُدِلَّنَا خَيْرًا مِّنْهَا إِنَّا إِلَى رَبِّنَا رَاغِبُونَ ﴿٣٣﴾

៣២. ព្រះម្ចាស់យើងអាចដូរឲ្យយើងនូវអ្វីដែលប្រសើរជាងចម្ការនេះ ។ ការពិត យើងត្រឡប់មករកព្រះម្ចាស់យើងដោយភក្តី ។"

كَذَلِكَ الْعَذَابُ وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَكْبَرُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٣٤﴾

៣៣. ព្រះទណ្ឌកម្មដូចនេះឯង ។ ឯព្រះទណ្ឌកម្មលោកខាងមុខធ្ងន់ធ្ងរជាងនេះទៅទៀត បើពួកគេដឹង ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១៧-៣៣

مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ يَحْيَى، عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْحَكَمِ، عَنْ أَبِي إِسْحَاقَ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ أَبِي عُمَرَ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: «إِنَّ الرَّجُلَ لَيُذْنِبُ الذَّنْبَ فَيُذْرَأُ عَنْهُ الرَّزْقُ، وَ تَلَا هَذِهِ الْآيَةَ: "إِذْ أَفْسَمُوا لَيَصْرِمُنَّهَا مُصْبِحِينَ * وَلَا يَسْتَنْتُونَ * فَطَافَ عَلَيْهَا طَائِفٌ مِّن رَّبِّكَ وَ هُمْ نَائِمُونَ"». (** (الكافي : الجزء ٢ الصفحة ٢٠٨ الحديث ١٢ ، البرهان في تفسير القرآن: الجزء: ٥ صفحات: ٤٥٩ الحديث: ٩٩ / ١٠٩٧٨)

[...] អាហ្វិ យ៉ាក្តុហ្វារ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "មនុស្សប្រព្រឹត្តបាបកម្ម ដូច្នោះវាយាត់គ្រឿងទ្រទ្រង់ជីវិតរបស់អ្នកនោះ ។" ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} បានសូត្រអាយ៉ាស់នេះ [៦៨:១៧] ការពិត យើងបានល្បួងពិសោធពួកគេ ដូចយើងបានល្បួងពិសោធបណ្តាម្ចាស់ចម្ការកាលពួកគេបានស្ងប់ថានឹងប្រមូលផលនៅពេលព្រឹក [៦៨:១៨] ពួកគេមិនទុកមួយប៉ែកទេ ។ [៦៨:១៩] ដូច្នោះ មានការឡោមព័ទ្ធពីព្រះម្ចាស់អ្នកមកលើចម្ការនោះពេលពួកគេកំពុងដេកលក់ ។ (الكافي :2 /12 /208)

وَ قَالَ عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ: وَ فِي رِوَايَةِ أَبِي الْجَاوِدِ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): «قَوْلُهُ تَعَالَى: "إِنَّا بَلَوْنَاكُمْ كَمَا بَلَوْنَا أَصْحَابَ الْجَنَّةِ" أَنَّ أَهْلَ مَكَّةَ ابْتَلَوْا بِالْجُوعِ كَمَا ابْتَلَى أَصْحَابَ الْجَنَّةِ، وَ هِيَ [الْجَنَّةُ الَّتِي] كَانَتْ فِي الدُّنْيَا وَ كَانَتْ بِالْيَمَنِ، يُقَالُ لَهَا الرِّضْوَانُ، عَلَى تِسْعَةِ أَمْيَالٍ مِنْ صَنْعَاءَ».

អាល័យ ប៊ិន អ៊ីបរ៉ូហ្វិមបានថ្លែងថា អាហ្វិ អាល័យ-យ៉ាក្តុហ្វារបានធ្វើសេចក្តីវាយការណ៍តមកពី អាហ្វិ យ៉ាក្តុហ្វារ ^{صلوات الله عليه والسلام} អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្វ៊ាតាអ៊ាឡា [៦៨:១៧] ការពិត យើងបានល្បួងពិសោធពួកគេ ដូចយើងបានល្បួងពិសោធបណ្តាម្ចាស់ចម្ការ ។ អ្នកស្រុកម៉ាកកាស៊ុត្រូវសាកល្បងដោយការអត់ឃ្លានដូចការសាកល្បងរបស់ពួកម្ចាស់ចម្ការ ចម្ការទាំងនេះជាចម្ការក្នុងលោកនេះដែលនៅឯអាល័យ-យេមេនដែលគេហៅថា អាល័យ-រីដ្វាន នៅឆ្ងាយពីស្រុកស្ទន់អ៊ាអ៊ុប្រាំបួនម៉ែស៍ (១៥,៤៨ គីឡូម៉ែត្រ) ។

قَوْلُهُ تَعَالَى: "فَطَافَ عَلَيْهَا طَائِفٌ مِّن رَّبِّكَ وَ هُمْ نَائِمُونَ" وَ هُوَ الْعَذَابُ، قَوْلُهُ: "إِنَّا لَصَالُونَ" قَالَ: حَاطَطُوا الطَّرِيقَ، قَوْلُهُ: "لَوْ لَا تَسْتَنْتُونَ" يَقُولُ: أَلَا تَسْتَعْفِفُونَ? (** (تفسير القمي : الجزء ٢ الصفحة ٣٨٢ ، البرهان في تفسير القرآن: الجزء: ٥ صفحات: ٤٦١ الحديث: ٩٩ / ١٠٩٨٠)

ព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្ន៎ ^{تعالى} [៦៨:១៩] ដូច្នោះ មានការឡោមព័ទ្ធពីព្រះម្ចាស់អ្នកមកលើចម្ការនោះពេល ពួកគេកំពុងដេកលក់ នេះគឺព្រះទណ្ឌកម្ម ។ ព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្ន៎ ^{تعالى} [៦៨:២៦] យើងច្បាស់ជារង្វង់ ជួរ ព្រះអង្គ ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ} មានវចនៈថា៖ "ដើរខុសផ្លូវ ។" ព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្ន៎ ^{تعالى} [៦៨:២៨] ហេតុអ្វីអស់ លោកមិនថ្វាយសេចក្តីសរសើរ[ចំពោះអស់ឡោះហ្ន៎] ?" ពួកគេបានថា៖ "អស់លោកមិនសូមខមាទោស ទេ ?" (تفسير الفتي 2: 382)

إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتٍ التَّعِيمِ ﴿٣١﴾

៣៤. ការពិត បណ្តាអ្នកមានសទ្ធាសិប្បចិត្តនឹងបានសួនសួគ៌បរមសុខនៅឯព្រះម្ចាស់ពួកគេ ។

أَفَنَجْعَلُ الْمُسْلِمِينَ كَالْمُجْرِمِينَ ﴿٣٥﴾

៣៥. តើយើងនឹងប្រព្រឹត្តលើបណ្តាអ្នកដែលចុះចូល[ពិតប្រាកដដែលប្រកបដោយព្រហ្មចរិយធម៌] ដូច បណ្តាជនឧក្រិដ្ឋឬ ?

مَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ ﴿٣٦﴾

៣៦. ពួកអ្នកកើតអ្វី [បណ្តាជនឧក្រិដ្ឋ បណ្តាជនទុច្ចរិត បណ្តាជនបង្កវិនាស... អីយ] ? ហេតុអ្វីពួកអ្នក វិនិច្ឆ័យដូចនេះ ?

أَمْ لَكُمْ كِتَابٌ فِيهِ تَدْرُسُونَ ﴿٣٧﴾

៣៧. ឬក៏ពួកអ្នកមានគម្ពីរមួយដែលពួកអ្នកសិក្សា

إِنَّ لَكُمْ فِيهِ لَمَا تَخَيَّرُونَ ﴿٣٨﴾

៣៨. ដែលពួកអ្នកឃើញមាននៅក្នុងនោះនូវអ្វីដែលពួកអ្នកជ្រើសរើសយក ?

أَمْ لَكُمْ أَيْمَانٌ عَلَيْنَا بَلِغَةٌ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ إِنَّ لَكُمْ لَمَا تَحْكُمُونَ ﴿٣٩﴾

៣៩. ឬក៏ពួកអ្នកបានទទួលការយល់ព្រមដោយពាក្យសម្បថពីយើង រហូតដល់ថ្ងៃរស់ពីស្លាប់ឡើងវិញ ថាពួកអ្នកនឹងបានអ្វីដែលពួកអ្នកសម្រេច ?

سَلِّمُوا إِلَيْهِمْ بِذَلِكَ زَعِيمٌ ﴿٤٠﴾

៤០. ចូរអ្នកសួរពួកគេថាអ្នកណាមួយក្នុងចំណោមពួកគេជាអ្នកធានាខុសត្រូវរឿងនេះ ?

أَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ فَلْيَأْتُوا بِشُرَكَائِهِمْ إِنْ كَانُوا صَادِقِينَ ﴿٤١﴾

៤១. ឬក៏ពួកគេមានបណ្តាដៃគូ ? ចូរឲ្យពួកគេនាំបណ្តាដៃគូពួកគេមកចុះ បើពួកគេត្រឹមត្រូវមែន ។

يَوْمَ يُكْشَفُ عَن سَاقٍ وَيُدْعَوْنَ إِلَى السُّجُودِ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ ﴿٥٢﴾

៥២. ថ្ងៃដែលស្នងជើងនឹងត្រូវលាត់ឲ្យនៅទទេ ពួកគេនឹងត្រូវហៅឲ្យក្រាបប្រណិប័តន៍ តែពួកគេនឹងពុំអាចធ្វើបានទេ ។

حَشِيْعَةً أَبْصَرُهُمْ تَرَهِفُهُمْ ذَلَّةً وَقَدْ كَانُوا يُدْعَوْنَ إِلَى السُّجُودِ وَهُمْ سَلِيمُونَ ﴿٥٣﴾

៥៣. ដាក់ភ្នែក ពួកគេនឹងអាម៉ាស់បាក់មុខ ។ គេបានហៅពួកគេឲ្យក្រាបប្រណិប័តន៍កាលពួកគេមានសុខភាពល្អនៅឡើយ [តែពួកគេបានបដិសេធ តែនាថ្ងៃគឺយ៉ាម៉ាត់ ពួកគេពុំអាចក្រាបថ្វាយបង្គំបានទេ] ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ូ ៣៤-៤៣

* أَبُو الْحَسَنِ عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ بْنِ هَاشِمٍ، قَالَ: حَدَّثَنِي أَبِي، عَنْ يَحْيَى بْنِ أَبِي عِمْرَانَ، عَنْ يُونُسَ، عَنْ سَعْدَانَ بْنِ مُسْلِمٍ، عَنْ أَبِي بَصِيرٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: «الْكِتَابُ»: عَلِيُّ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) لَا شَكَّ فِيهِ». «هُدًى لِلْمُتَّقِينَ» قَالَ: «بَيَانٌ لِشَيْعَتِنَا». (تفسير القمِّي: الجزء ١ الصفحة ٣٠، البرهان في تفسير القرآن: الجزء: ١ صفحات: ١٢٣ الحديث: ٩٩ / ٣١٠)**

អាច្ចិ អាល់-ហ្គាសាន់ អុលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ហ្គឹម ប៊ិន ហ្គាស៊ឹម បានថាឪពុកខ្ញុំបានតំណាលប្រាប់ខ្ញុំតមកពីយ៉ាស៊ូយ៉ា ប៊ិន អាច្ចិ អ៊ីមរ៉ិន ដែលបានតំណាលតមកពីយូនុស ដែលបានតំណាលតមកពី សាក្កុដ្វាន ប៊ិន មុស្លីម តមកពី អាច្ចិ បាស្លៀវ តមកពី អាច្ចិ អុប៊ុលឡោះហ្គ័រ ^{صلوات الله عليه والسلام} ដែលមានវចនៈថា: "[២:២] ព្រះគម្ពីរ គឺអុលី ^{صلوات الله عليه والسلام} ពុំមានសេចក្តីមិនជាក់លាក់ទេនៅក្នុងនោះ ។" មាននូវមគ្គុទេសក៍ដឹកនាំសម្រាប់អ្នកជឿស៊ីប៊ីត្តិទាំងឡាយ ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា: "ការអធិប្បាយសម្រាប់ស្ត្រីអាយ៉ាស៊ូយើង ^{عليهم السلام} ។" (2:1-2 (تفسير القمي 1: 30))

* حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدٍ عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ سَعِيدٍ عَنِ الْقَاسِمِ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنِ سَلَمَةَ بْنِ حَنَانَ عَنِ أَبِي الصَّبَّاحِ الْكَتَابِيِّ قَالَ: كُنْتُ عِنْدَ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) فَقَالَ يَا أَبَا الصَّبَّاحِ "قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ" قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ قَدْ أَفْلَحَ الْمُسْلِمُونَ فَالَهَا ثَلَاثًا وَ فَالَهَا ثَلَاثًا ثُمَّ قَالَ إِنَّ الْمُسْلِمِينَ هُمْ الْمُتَنَجِّبُونَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ هُمْ أَصْحَابُ الْخَيْرِ. (بصائر الدرجات في فضائل آل محمد عليهم السلام , الجزء ١ , الصفحة ٥٢٤)

* [...] អាច្ចិ អាល់-ស្វ័បាស៊ូ អាល់-កាណានីបានថ្លែងថាខ្ញុំបាននៅជុំជាមួយ អាច្ចិ អុប៊ុលឡោះហ្គ័រ ^{صلوات الله عليه والسلام} ។ ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា: "អាច្ចិ អាល់-ស្វ័បាស៊ូអើយ [២៣:១] បណ្តាអ្នកមានជ័យជំនះគឺបណ្តាសទ្ធាធិមុត ។" អាច្ចិ អុប៊ុលឡោះហ្គ័រ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា: "អ្នកចុះចូល[ចំពោះហ្គាឌ៊ីស្ត្រ]ជាអ្នកមានជ័យជំនះ ។" អ៊ីម៉ា ^{صلوات الله عليه والسلام} បានថាបីដង ខ្ញុំបានថាតាម[ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام}]បីដង ។ បន្ទាប់មកអ៊ីម៉ា ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា: "បណ្តាអ្នកចុះចូល[ចំពោះហ្គាឌ៊ីស្ត្រ]ជាអ្នកដែលត្រូវជ្រើសរើសក្នុងថ្ងៃជំនុំជម្រះ ។ ពួកគេគឺអ្នកហ្គាឌ៊ីស្ត្រ ។" (23:1-11 بصائر الدرجات) ក្បាល១០ ខណ្ឌ២០ ហ្គាឌ៊ីស្ត្រ២៥

* وَ عَنْهُ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدٍ بْنِ مُوسَى النَّوْفَلِيِّ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ، عَنْ أَبِيهِ، عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ زَكْرِيَّا الْمَوْصِلِيِّ،

عَنْ جَابِرِ الْجُعْفِيِّ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ جَدِّهِ (عَلَيْهِمُ السَّلَامُ): «أَنَّ النَّبِيَّ (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ) قَالَ لِعَلِيِّ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): يَا عَلِيُّ، ... وَ الْمُجْرُمُونَ هُمُ الْمُنْكَرُونَ لَوْلَايَتِكَ...» (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٥ صفحة : ٥٣٠ ؛ تأويل الآيات ٧٣٨/٩:٢)

* លោកមានប្រសាសន៍ថាអាស់ម៉ាដូ ប៊ិន មូហាំម៉ាដូ ប៊ិន មូសា អាល់-ណាហ្វាលី បានតំណាលប្រាប់យើងតមកពីមូហាំម៉ាដូ ប៊ិន អុប្បាលឡោះហ្គី តមកពីឪពុកលោក តមកពីអាល់-ហ្វាសាន់ ប៊ិន ម៉ាស៊ូប តមកពី ស្វាការីយ៉ា អាល់-ម៉ៅស្ត្រីលី តមកពី យ៉ាហ្វេរ អាល់-យុស្តហ្គីដែលមានប្រសាសន៍ថា អាហ្វិ យ៉ាហ្គុហ្វា ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈតមកពីព្រះបិតា ^{صلوات الله عليه والسلام} ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} តមកពីព្រះអយ្យកោ ^{صلوات الله عليه والسلام} ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} ថាព្រះសាស្តា ^{صلوات الله عليه والسلام} មានព្រះវចនៈប្រាប់អាលី ^{صلوات الله عليه والسلام} ថា៖ "អាលី ^{صلوات الله عليه والسلام} អឺយ ជនឧក្រិដ្ឋគឺជនដែលបដិសេធវីឡាយ៉ាស្តុអ្នក ^{صلوات الله عليه والسلام} ។" (អាល់-ប៊ូរហាន ជុំទី ៥ ហ្វាឌីស្ត ៥៣០) 54:40-47

و قال علي بن إبراهيم، في قوله: "سَلَّمْتُمْ أَنَّهُمْ بِذَلِكَ زَعِيمٌ": أي كَفِيلٌ، قوله: "يَوْمَ يُكْشَفُ عَنْ سَاقٍ وَ يُدْعَوْنَ إِلَى السُّجُودِ"، قَالَ: يُكْشَفُ عَنِ الْأُمُورِ الَّتِي خَفَيْتَ وَ مَا غَصَبُوا آلَ مُحَمَّدٍ حَقَّهُمْ

អាលី ប៊ិន អ៊ីប្រាអ៊ីម (នៅក្នុងតាហ្វេសៀវត្តម្លី) បានថ្លែងថា ព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្គី ^{تعالى} [៦៨:៤០] ចូរអ្នកសូត្រភេទអ្នកណាមួយក្នុងចំណោមពួកគេជាអ្នកធានាខុសត្រូវរឿងនេះ? ពោលគឺទទួលខុសត្រូវ ។ ព្រះបន្ទូលព្រះអង្គ ^{وَ عَلَيَّ} [៦៨:៤២] ថ្ងៃដែលស្តង់ដើរនឹងត្រូវលាក់ឲ្យនៅទទេ ពួកគេនឹងត្រូវហៅឲ្យក្រាបប្រណិប័តន៍ តែពួកគេនឹងពុំអាចធ្វើបានទេ ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} (អ៊ីម៉ា ^{صلوات الله عليه والسلام}) មានវចនៈថា៖ "ព្រះអង្គ ^{وَ عَلَيَّ} (អល់ឡោះហ្គី ^{وَ عَلَيَّ}) នឹងបើកឲ្យឃើញរឿងដែលលាក់បាំង និងសិទ្ធិណាខ្លះរបស់រាជបុត្ររាជនគ្រា ^{عليهم السلام} របស់មូហាំម៉ាដូ ^{صلوات الله عليه والسلام} ដែលត្រូវគេដណ្តើមយកនោះ ។"

"وَ يُدْعَوْنَ إِلَى السُّجُودِ"، قَالَ: يُكْشَفُ لِأَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فَتَصِيرُ أَعْنَافُهُمْ مِثْلَ صِيَاصِي الْبَقْرِ - يَعْنِي فُرُونَهَا - "فَلَا يَسْتَطِيعُونَ" أَنْ يَسْجُدُوا، وَ هِيَ عُقُوبَةٌ لِأَنَّهُمْ لَا يُطِيعُونَ اللَّهَ فِي الدُّنْيَا فِي أَمْرِهِ، وَ هُوَ قَوْلُهُ: "وَ قَدْ كَانُوا يُدْعَوْنَ إِلَى السُّجُودِ وَ هُمْ سَالِمُونَ" قَالَ: إِلَى وَلايَتِهِ فِي الدُّنْيَا وَ هُمْ يَسْتَطِيعُونَ. (تفسير القمّي : الجزء ٢ الصفحة ٣٨٣ ، البرهان في تفسير القرآن: الجزء : ٥ صفحات: ٤٦١ الحديث: ٩٩ / ١٠٩٨١)**

ពួកគេនឹងត្រូវហៅឲ្យក្រាបប្រណិប័តន៍ ព្រះអង្គ ^{وَ عَلَيَّ} (អល់ឡោះហ្គី ^{وَ عَلَيَّ}) នឹងបើកឲ្យឃើញ[ឋានៈរបស់] អាមីរុល-មុមីនីន ^{صلوات الله عليه والسلام} ដូច្នេះ កពួកគេនឹងដូចកគោ បានសេចក្តីថាស្នែងវា ។ តែពួកគេពុំអាចធ្វើបានទេ គឺមិនអាចក្រាបថ្វាយបង្គំបានទេ នេះគឺព្រះទណ្ឌកម្មមួយ ព្រោះពួកគេមិនបានគោរពតាមអល់ឡោះហ្គី ^{صلوات الله عليه والسلام} ។ នេះគឺព្រះបន្ទូលព្រះអង្គ ^{وَ عَلَيَّ} [៦៨:៤៣] គេបានហៅពួកគេឲ្យក្រាបប្រណិប័តន៍ កាលពួកគេមានសុខភាពល្អនៅឡើយ ចំពោះវីឡាយ៉ាស្តុរបស់ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} កាលនៅឯឋានលោកនេះ តែ[ពួកគេបានព្រងើយកន្តើយហើយពេលនេះ]ពួកគេមិនអាចធ្វើបានទេ (គឺក្រាបថ្វាយបង្គំដើម្បីសម្តែងនូវការចុះចូល) ។"

(تفسير القمّي : 2: 383)

ابن بابويه، قَالَ: حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عِمْرَانَ الدَّقَاقِ (رَحِمَهُ اللهُ)، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ أَبِي عَبْدِ اللهِ الْكُوفِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ إِسْمَاعِيلَ الْبَرْمَكِيِّ قَالَ: حَدَّثَنَا الْحُسَيْنُ بْنُ الْحَسَنِ، عَنْ بَكْرِ، عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ سَعِيدٍ، عَنْ أَبِي الْحَسَنِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فِي قَوْلِهِ

عَزَّ وَجَلَّ: "يَوْمَ يُكْشَفُ عَنْ سَاقٍ وَيُدْعَوْنَ إِلَى السُّجُودِ"، قَالَ: «حِجَابٌ مِنْ نُورٍ يُكْشَفُ فَيَقَعُ الْمُؤْمِنُونَ سُجَّدًا، وَ تَدْمُجُ أَصْلَابُ الْمُنَافِقِينَ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ السُّجُودَ». (التوحيد : الصفحة ١٥٤ الحديث ١ ، البرهان في تفسير القرآن: الجزء: ٥ صفحات: ٤٦١ الحديث: ٩٩ / ١٠٩٨٢)**

[...] អាច្ចិ អាល់-ហ្គាសាស៍ ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَامُ} មានវចនៈអំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្វ៊ី ^{عَزَّ وَجَلَّ} [៦៨:៤២] ថ្ងៃដែលស្នងជើងនឹងត្រូវលាត់ឲ្យនៅទទេ ពួកគេនឹងត្រូវហៅឲ្យក្រាបប្រណិប័តន៍ ថា៖ "រាំរងរស្មីនឹងត្រូវបើកឡើង បណ្តាអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លានឹងក្រាបថ្វាយបង្គំ ។ អ្វីៗខ្ពង់ខ្ពស់ពួកលាក់ពុតនឹងចូលគ្នា ពួកគេមិនអាចក្រាបថ្វាយបង្គំបានទេ ។" (التوحيد: 1/154)

وَعَنْهُ: عَنْ أَبِيهِ، قَالَ: حَدَّثَنَا سَعْدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ، عَنْ إِبْرَاهِيمَ بْنِ هَاشِمٍ، عَنِ ابْنِ فَضَّالٍ، عَنْ أَبِي جَمِيلَةَ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ الْحَلْبِيِّ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فِي قَوْلِهِ عَزَّ وَجَلَّ: "يَوْمَ يُكْشَفُ عَنْ سَاقٍ"، قَالَ: «تَبَارَكَ الْجَبَّارُ - ثُمَّ أَشَارَ إِلَى سَاقِهِ، فَكَشَفَ عَنْهَا الْإِزَارَ - قَالَ: "وَيُدْعَوْنَ إِلَى السُّجُودِ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ"

[...] អាច្ចិ អុប្បុលឡោះហ្វ៊ី ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَامُ} មានវចនៈអំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្វ៊ី ^{عَزَّ وَجَلَّ} [៦៨:៤២] ថ្ងៃដែលស្នងជើងនឹងត្រូវលាត់ឲ្យនៅទទេ ថា៖ "ព្រះដែលប្រកបដោយសិរីសួស្តី ព្រះដ៏មហាខ្លាំងពូកែ ។" បន្ទាប់មកព្រះអង្គ ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَامُ} បានធ្វើការយំទៅរកជើងព្រះអង្គ ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَامُ} ហើយព្រះអង្គ ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَامُ} លាត់សំលៀកបំពាក់នៅលើជើងនោះ រួចហើយថា៖ "ពួកគេនឹងត្រូវហៅឲ្យក្រាបប្រណិប័តន៍ តែពួកគេពុំអាចធ្វើបានទេ ។"

قَالَ: أَفْجَمَ الْقَوْمَ وَ دَخَلَتْهُمْ أَهْيَبَةٌ، وَ حَشَعَتِ الْأَبْصَارُ، وَ بَلَغَتْ الْقُلُوبُ الْحَنَاجِرَ "خَاشِعَةً أَبْصَارُهُمْ تَرَاهُمْ ذَلَّةً وَ قَدْ كَانُوا يُدْعَوْنَ إِلَى السُّجُودِ وَ هُمْ سَالِمُونَ"».

ព្រះអង្គ ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَامُ} មានវចនៈថា៖ "មនុស្សយល់ច្បាស់ កិត្យានុភាពជ្រាបចូលក្នុងខ្លួនគេ ពួកគេត្រូវដាក់ភ្នែកបេះដូងពួកគេឡើងមកឯបំពង់ក ។" [៦៨:៤៣] ដាក់ភ្នែក ពួកគេនឹងអាយ៉ាសបាក់មុខ ។ គេបានហៅពួកគេឲ្យក្រាបប្រណិប័តន៍កាលពួកគេមានសុខភាពល្អនៅឡើយ ។

قال ابن بابويه: قوله: «تبارك الجبار، و أشار إلى ساقه فكشف عنها الإزار» يعني به تبارك الجبار من أن يوصف بالساق الذي هذا صفته. (التوحيد : الصفحة ١٥٤ الحديث ٢ ، البرهان في تفسير القرآن: الجزء: ٥ صفحات: ٤٦٢ الحديث: ٩٩ / ١٠٩٨٣)**

អ៊ីបន្ទូ បាច្ចិវ៉ែហ្វ៊ីបានថ្លែងថា៖ "សម្តីព្រះអង្គ ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَامُ} ថា "ព្រះដែលប្រកបដោយសិរីសួស្តី ព្រះដ៏មហាខ្លាំងពូកែ" បន្ទាប់មកព្រះអង្គ ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَامُ} បានធ្វើការយំទៅរកជើងព្រះអង្គ ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَامُ} ហើយព្រះអង្គ ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَامُ} លាត់សំលៀកបំពាក់ពីលើជើងនោះ នេះមានន័យថា [រស្មីយើង ^{عَلَيْهِمُ السَّلَامُ} នឹងត្រូវបើកឲ្យឃើញនៅពីមុខមនុស្សនាលោកមុខ] "អល់ឡោះហ្វ៊ីប្រកបដោយសិរីសួស្តីក្រែលែង គេមិនអាចរៀបរាប់អំពីព្រះអង្គ ^{عَزَّ وَجَلَّ} បានឡើយដោយជើង ។ នេះគឺការរៀបរាប់របស់សម្តីនេះ ។" (التوحيد: 2/154)

وَعَنْهُ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْحُسَيْنِ بْنِ أَحْمَدَ بْنِ الْوَلِيدِ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْحُسَيْنِ الصَّفَّارُ، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عَيْسَى، عَنْ

أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدٍ بْنِ أَبِي نَصْرٍ، عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ مُوسَى، عَنْ عُبَيْدِ بْنِ زُرَّارَةَ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: سَأَلْتُهُ عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ: "يَوْمَ يُكْشَفُ عَنْ سَاقٍ"، قَالَ: كُشِفَ إِزَارُهُ عَنْ سَاقٍ، وَ يَدُهُ الْأُخْرَى عَلَى رَأْسِهِ فَقَالَ: «سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى!».

ខ្ញុំបានសួរអាចូ អាប់ខុលឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه والسلام} អំពីព្រះវចនៈព្រះអង្គ ^{عز وجل} [៦៨:៤២] ថ្ងៃដែលជើងនឹងត្រូវលាត់ ឲ្យនៅទទេ ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} បានលាត់ជើងសំលៀកបំពាក់ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} ម្ខាង ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} បានដាក់ព្រះហត្ថ ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} មួយទៀតលើព្រះកេសព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} ហើយព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "ព្រះម្ចាស់ទូលព្រះ បង្គំជាខ្ញុំទ្រង់មហារុងរឿង ព្រះអង្គ ^{عز وجل} ទ្រង់មហាឧត្តុង្គឧត្តម!"

قال ابن بابويه: قوله: «سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى!» تنزيه لله عز وجل أن يكون له ساق.

អ៊ីបនូ បាចូដៃហ្ន៎ បានថ្លែងថា៖ "វចនៈព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} ថា "ព្រះម្ចាស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំទ្រង់មហារុងរឿង ព្រះ អង្គ ^{عز وجل} ទ្រង់មហាឧត្តុង្គឧត្តម!" អល់ឡោះហ្ន៎ ^{عز وجل} មហាខ្ពង់ខ្ពស់ហួសវិស័យលើសពីគំនិតដែលថាព្រះអង្គ ^{عز وجل} មានជើងនោះទៅទៀត ។" (التوحيد: 3 / 155)

وَ عَنْهُ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْحَسَنِ بْنِ أَحْمَدَ بْنِ الْوَلِيدِ (رَحِمَهُ اللَّهُ)، قَالَ: حَدَّثَنَا الْحُسَيْنُ بْنُ الْحُسَيْنِ ابْنِ أَبِي بَانٍ، عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ سَعِيدٍ، عَنْ فَضَالَةَ بْنِ أَيُّوبَ، عَنْ أَبِي بَانٍ بْنِ عُثْمَانَ، عَنْ حَمْرَةَ بْنِ مُحَمَّدِ الطَّيَّارِ، قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ: "وَقَدْ كَانُوا يُدْعَوْنَ إِلَى السُّجُودِ وَ هُمْ سَالِمُونَ"، قَالَ: «مُسْتَطِيعُونَ، يَسْتَطِيعُونَ الْأَخَذَ بِمَا أَمُرُوا بِهِ وَ التَّرْكَ لِمَا نُهُوا عَنْهُ، وَ بِذَلِكَ ابْتُلُوا» ثُمَّ قَالَ: «لَيْسَ شَيْءٌ مِمَّا أَمُرُوا بِهِ وَ نُهُوا عَنْهُ إِلَّا وَ مِنَ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ فِيهِ ابْتِلَاءٌ وَ قَضَاءٌ». (التوحيد: الصفحة ٣٤٩ الحديث ٩ ، البرهان في تفسير القرآن: الجزء: ٥ صفحات: ٤٦٢ الحديث: ٩٩ / ١٠٩٨٥)**

[...] ហ្ន៎ស្វាស្ត្រ ប៊ិន មូហ្ន៎ម៉ាដូ អាល់-គ្លុយ្យាបានថាខ្ញុំបានសួរ អាចូ អាប់ខុលឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه والسلام} អំពីព្រះ បន្ទូលអល់ឡោះហ្ន៎ ^{عز وجل} [៦៨:៤៣] គេបានហៅពួកគេឲ្យក្រាបថ្វាយបង្គំ កាលពួកគេមានសុខភាពល្អនៅ ឡើយ ។ ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "ពួកគេធ្លាប់មានសមត្ថភាព ។ ពួកគេមានលក្ខណៈសម្បត្តិគ្រប់ គ្រាន់ដើម្បីអនុវត្តតាមអ្វីដែលគេបានបញ្ជាឲ្យពួកគេធ្វើ និងចៀសឆ្ងាយពីអ្វីដែលគេបានហាមចំពោះពួក គេនោះ តែពួកគេត្រូវល្បងពិសោធន៍ (ពួកគេឃើញថាវាធ្ងន់ធ្ងរណាស់) ។" បន្ទាប់មកព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} មាន វចនៈថា៖ "ក្នុងសព្វសារពើដែលគេបានបញ្ជាឲ្យពួកគេធ្វើនិងហាមពួកគេធ្វើនោះ សុទ្ធតែមាននូវការ ល្បងពិសោធន៍និងព្រះវិនិច្ឆ័យមកពីអល់ឡោះហ្ន៎ ^{عز وجل} ។" (التوحيد: 9 / 349)

وَ عَنْهُ، قَالَ: حَدَّثَنِي أَبِي وَ مُحَمَّدُ بْنُ الْحَسَنِ بْنِ أَحْمَدَ بْنِ الْوَلِيدِ (رَحِمَهُ اللَّهُ)، قَالَ: حَدَّثَنَا سَعْدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عَيْسَى، عَنْ عَلِيِّ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ أَبِي عُمَيْرٍ، عَنْ أَبِي الْحَسَنِ الْحَدَّاءِ، عَنِ الْمُعَلَّى بْنِ خُنَيْسٍ، قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): مَا يَعْني بِقَوْلِهِ عَزَّ وَ جَلَّ "وَ قَدْ كَانُوا يُدْعَوْنَ إِلَى السُّجُودِ وَ هُمْ سَالِمُونَ"؟ قَالَ: «وَ هُمْ مُسْتَطِيعُونَ». (التوحيد: الصفحة ٣٥١ الحديث ١٧ ، البرهان في تفسير القرآن: الجزء: ٥ صفحات: ٤٦٢ الحديث: ٩٩ / ١٠٩٨٦)**

[...] អាល់-មូអុឡា ប៊ិន យូណែស៍បានថាខ្ញុំបានសួរ អាចូ អាប់ខុលឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه والسلام} ថា៖ "តើព្រះបន្ទូល របស់ព្រះដ៏មានព្រះមហិទ្ធិបូទ្ធិ ព្រះដ៏មហារុងរឿង [៦៨:៤៣] គេបានហៅពួកគេឲ្យក្រាបថ្វាយបង្គំ កាល

ពួកគេមានសុខភាពល្អនៅឡើយ មានន័យថាអ្វី? ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "ពួកគេធ្លាប់មានសមត្ថភាព[ធ្វើអ្វីនោះ]" (351/17: التوحيد)

فَدَرْنِي وَمَنْ يُكْذِبُ بِهَذَا الْحَدِيثِ سَنَسْتَدْرِجُهُمْ مِنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤٤﴾

៤៤. ចូរអ្នកទុកឲ្យអញចុះ អ្នកណាដែលថាពាក្យពេចន៍ទាំងនេះ (គូរអាន) ជារឿងកុហក ។ យើងនឹងសង្រួបពួកគេជាលំដាប់ៗពីកន្លែងនីមួយដែលពួកគេមិនដឹង ។

وَأْمَلِي لَهُمْ إِنْ كَيْدِي مَتِينٌ ﴿٤٥﴾

៤៥. អញទុកពេលឲ្យពួកគេ ។ ការពិត ផែនការអញមាំមួន ។

أَمْ تَسْأَلُهُمْ أَجْرًا فَهُمْ مِنْ مَغْرَمٍ مُثْقَلُونَ ﴿٤٦﴾

៤៦. ឬក៏អ្នកសូមរង្វាន់ពីពួកគេ ទាល់តែពួកគេជំពាក់បំណុលគេយ៉ាងធ្ងន់ ?

أَمْ عِنْدَهُمُ الْغَيْبُ فَهُمْ يَكْتُمُونَ ﴿٤٧﴾

៤៧. ឬក៏ពួកគេស្គាល់អទិស្សមានភាពដែលពួកគេអាចកត់ត្រាបាន ?

فَأَصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تَكُنْ كَصَاحِبِ الْحُوتِ إِذْ نَادَى وَهُوَ مَكْظُومٌ ﴿٤٨﴾

៤៨. ដូច្នោះចូរអ្នកអត់ធ្មត់ចាំការវិនិច្ឆ័យរបស់ព្រះម្ចាស់អ្នក[នឹងបានសម្រេចជាស្ថាពរ] ។ ចូរអ្នកកុំ[ប្រព្រឹត្ត]ដូចបុរសត្រីកាលគេបានហៅរក[អស់ឡោះហ្ន៎]ពេលគេមានទុក្ខ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ូ ៤៤-៤៨

مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ عَدِيٍّ مِنْ أَصْحَابِنَا، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْحَكَمِ، عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ جُنْدَبٍ، عَنْ سُفْيَانَ بْنِ السَّمْطِ، قَالَ: قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): «إِنَّ اللَّهَ إِذَا أَرَادَ بِعَبْدٍ خَيْرًا فَأَذْنَبَ ذَنْبًا أَتْبَعَهُ بِنِقْمَةٍ وَ دَكَرَهُ الْإِسْتِعْفَارَ، وَ إِذَا أَرَادَ بِعَبْدٍ شَرًّا فَأَذْنَبَ ذَنْبًا أَتْبَعَهُ بِنِعْمَةٍ لِيُنْسِيَهُ الْإِسْتِعْفَارَ وَ يَتِمَادَى بِهَا، وَ هُوَ قَوْلُ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: ” سَنَسْتَدْرِجُهُمْ مِنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ“ بِالْبَعْمِ عِنْدَ الْمُعَاصِي». (الكافي : الجزء ٢ الصفحة ٣٢٧ الحديث ١ ، البرهان في تفسير القرآن: الجزء: ٥ صفحات: ٤٦٣ الحديث: ٩٩ /١٠٩٨٨/)**

[...] អាច្ចី អាប់ខូលឡោះហ្ន៎ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "ពេលណាអស់ឡោះហ្ន៎ عز وجل ប្រាថ្នាល្អលើបាវបម្រើព្រះអង្គ عز وجل ពេលនោះ ពេលបាវបម្រើនោះសាងបាបកម្ម បាវនោះនឹងស្តាយក្រោយហើយចងចាំដើម្បីសូមខមាទោស ។ កាលណាព្រះអង្គ عز وجل ប្រាថ្នាអាក្រក់លើបាវបម្រើព្រះអង្គ عز وجل កាលនោះ ពេលបាវបម្រើនោះសាងបាបកម្ម បាវនោះនឹងតាមជាប់បាបកម្មនោះមិនស្តាយក្រោយទេ បាវនោះនឹងភ្លេចសូមខមាទោសនឹងប្រព្រឹត្តដោយចេតនា ។ នេះគឺព្រះបន្ទូលរបស់អស់ឡោះហ្ន៎ عز وجل [៦៨:៤៤] យើងនឹងសង្រួបពួកគេជាលំដាប់ៗពីកន្លែងនីមួយដែលពួកគេមិនដឹង ជាមួយសេចក្តីប្រោសប្រណីក្នុងអំឡុងពេលប្រព្រឹត្តល្មើស

(الكافي 2: 1/327) " 1" នោះ

وَقَالَ عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ: فِي قَوْلِهِ: "سَسْتَدْرِيهِمْ مِنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ"، قَالَ: تَحْذِيرًا عَنِ الْمَعَاصِي، ثُمَّ قَالَ لِنَبِيِّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ): فَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَ لَا تَكُنْ كَصَاحِبِ الْحُوتِ يَعْنِي يُونُسَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، لَمَّا دَعَا عَلَى قَوْمِهِ ثُمَّ ذَهَبَ مُغَاضِبًا. (تفسير القمي: الجزء ٢ الصفحة ٣٨٣، البرهان في تفسير القرآن: الجزء: ٥ صفحات: ٤٦٣ الحديث: ٩٩/ ١٠٩٨٩)**

អាលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ាហ៊ីម (នៅក្នុងតាហ្វៀរតូម្លី) បានថ្លែងថា អំពីព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្ន៎ [៦៨:៤៤] យើងនឹងសង្កេតពួកគេជាលំដាប់ៗពីកន្លែងនីមួយដែលពួកគេមិនដឹង ព្រះអង្គ (អ៊ីម៉ា ឥល្លាហ៍) មានរចនាថា: "នេះគឺការព្រមានឲ្យប្រយ័ត្នអំពីការប្រព្រឹត្តល្មើស ។ បន្ទាប់មកព្រះអង្គ មានព្រះបន្ទូលប្រាប់ព្រះសាស្តា ថា [៦៨:៤៨] ចូរអ្នកអត់ធ្មត់ចាំការវិនិច្ឆ័យរបស់ព្រះម្ចាស់អ្នក ។ ចូរអ្នកកុំដូចបុរសត្រី មានន័យថា យូនូស កាលព្រះអង្គ បានហៅប្រជាពលរដ្ឋព្រះអង្គ តែក្រោយមកបានចាកចេញទាំងក្រែវក្រោធក៏ដោយ" (2: 383) " 1" (تفسير القمي 2: 383)

ثُمَّ قَالَ: وَ فِي رِوَايَةِ أَبِي الْجَارُودِ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فِي قَوْلِهِ: "إِذْ نَادَى وَ هُوَ مَكْطُومٌ" يَقُولُ: «مَعْمُومٌ». (تفسير القمي: الجزء ٢ الصفحة ٣٨٣، البرهان في تفسير القرآن: الجزء: ٥ صفحات: ٤٦٣ الحديث: ٩٩/ ١٠٩٩٠)**

បន្ទាប់មក [អាលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ាហ៊ីម] បានថានៅក្នុងសេចក្តីវាយការណ៍របស់ អាឡី យ៉ាក្លីហ្វារ អំពីព្រះបន្ទូលព្រះអង្គ [៦៨:៤៨] ពេលគេមានទុក្ខ ។ ព្រះអង្គ មានព្រះបន្ទូលថា អង្គ ព្រួយ ។" (2: 383) " 1" (تفسير القمي 2: 383)

لَوْلَا أَنْ تَدَارَكُهُ نِعْمَةٌ مِّن رَّبِّهِ لَنُبِذَ بِالْعَرَاءِ وَهُوَ مَذْمُومٌ ﴿٤٩﴾

៤៩. ប្រសិនបើពុំមានព្រះឧបការគុណរបស់ព្រះម្ចាស់គេមកដល់គេ[ទាន់ពេល]ទេ គេប្រាកដជាត្រូវបោះចោលកណ្តាលវាល រងការស្តីបន្ទោស ។

فَاجْتَبَاهُ رَبُّهُ وَفَجَعَلَهُ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٥٠﴾

៥០. ដូច្នោះព្រះម្ចាស់គេបានជ្រើសរើសគេ បានទុកដាក់គេនៅក្នុងចំណោមបណ្តាសច្ចុការី ។

وَإِنْ يَكَادُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَيُزْلِقُونَكَ بِأَبْصَرِهِمْ لَمَّا سَمِعُوا الذِّكْرَ وَيَقُولُونَ إِنَّهُ لَمَجْنُونٌ ﴿٥١﴾

៥១. ពួកបដិសេធសទ្ធា [ដែលគោរពបូជារូបបដិមា បង្កវិនាស ។ ល ។] ស្ទើរតែធ្វើឲ្យអ្នករលំដួលដោយខ្សែភ្នែកពួកគេ ពេលពួកគេបានឮព្រះកម្រើនរំលឹក ។ ពួកគេបានថា: "គេជាមនុស្សវិកលចរិត!"

وَمَا هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ﴿٥٢﴾

៥២. គេពុំមែនអ្វីក្រៅពីព្រះកម្រើនរំលឹកសម្រាប់ពិភពទាំងពួងទេ [ឲ្យមករកអស់ឡោះហ្ន៎] ។

អធិប្បាយអយ៉ាស៊ូ ៤៩-៥២

عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ: فِي قَوْلِهِ: "لَوْ لَا أَنْ تَدَارَكَهُ نِعْمَةٌ مِنْ رَبِّي" قَالَ: التَّعْمَةُ: الرَّحْمَةُ "لَتَبَدَّ بِالْعَرَاءِ" قَالَ: الْعَرَاءُ: الْمَوْضِعُ الَّذِي لَا سَقْفَ لَهُ. قَوْلُهُ تَعَالَى: "وَ إِنْ يَكَادُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَيُزْلِقُونَكَ بِأَبْصَارِهِمْ لَمَّا سَمِعُوا الذِّكْرَ" قَالَ: لَمَّا أَخْبَرَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) بِفَضْلِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) قَالُوا: هُوَ مَجْنُونٌ، فَقَالَ اللَّهُ سُبْحَانَهُ: "وَ مَا هُوَ" يَعْنِي أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): "إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ". (تفسير القمّي : الجزء ٢ الصفحة ٣٨٣ ، البرهان في تفسير القرآن: الجزء: ٥ صفحات: ٤٦٤ الحديث: ٩٩ (١٠٩٩١/)**

អាលី ប៊ីន អ៊ីប្រាអ៊ីម (នៅក្នុងតាហ្វៀរ គុម្ពី) បានថ្លែងថា អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្គ័រ [៦៨:៤៩] ប្រសិនបើពុំមានព្រះឧបការគុណរបស់ព្រះម្ចាស់គេមកដល់គេទេ ព្រះអង្គ (អ៊ីម៉ា) មានវចនៈ ថា៖ "ព្រះឧបការគុណគឺព្រះមេត្តាធម៌ ។ គេប្រាកដជាត្រូវបោះចោលកណ្តាលវាល គឺកន្លែងដែលគ្មាន ដំបូលសម្រាប់ជ្រកកោន ។" ព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្គ័រ [៦៨:៥១] ពួកបដិសេធសទ្ធាស្ទើរតែធ្វើឲ្យអ្នក រលំដួលដោយខ្សែភ្នែកពួកគេ ពេលពួកគេបានឮព្រះកម្រើនវព្វក ព្រះអង្គ (អ៊ីម៉ា) មានវចនៈ ថា៖ "ពេលវស្សាលុលឡោះហ្គ័រ បានប្រាប់ឲ្យពួកគេដឹងអំពីគុណសម្បត្តិរបស់អាមីរុល-មុមីនីន ពួក គេបានថា៖ "គេជាមនុស្សរីកលចរិត!" ដូច្នេះអល់ឡោះហ្គ័រ មានព្រះបន្ទូលថា [៦៨:៥២] គេពុំមែនអ្វី មានន័យថា អាមីរុល-មុមីនីន ក្រៅពីព្រះកម្រើនវព្វកសម្រាប់ពិភពទាំងពួងទេ ។" (2: 383) (تفسير القمّي)

الشَّيْخُ فِي (التَّهْدِيَةِ): بِإِسْنَادِهِ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ أَحْمَدَ بْنِ يَحْيَى، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْحُسَيْنِ، عَنِ الْحَجَّالِ، عَنْ عَبْدِ الصَّمَدِ بْنِ بَشِيرٍ، عَنْ حَسَّانَ الْجُمَّالِ، قَالَ: حَمَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) مِنَ الْمَدِينَةِ إِلَى مَكَّةَ، قَالَ: فَلَمَّا انْتَهَيْنَا إِلَى مَسْجِدِ الْعَدِيرِ نَظَرْتُ فِي مَيْسَرَةِ الْجَبَلِ، فَقَالَ: «ذَاكَ مَوْضِعُ قَدَمِ رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)، حَيْثُ قَالَ: مَنْ كُنْتُ مَوْلَاهُ فَعَلَيْ مَوْلَاهُ، اللَّهُمَّ وَالِ مَنْ وَالَاهُ، وَ عَادَ مَنْ عَادَاهُ».

អាល់-ស្វែខ៍ នៅក្នុង[សាត្រា]អាល់-តាស៊ូស៊ីប យោលតាមបណ្តាញព័ត៌មានរបស់លោក តមកពី មូហ្គាម៉ាដ្ឋ ប៊ីន អាស៊ូម៉ាដ្ឋ ប៊ីន យ៉ាស៊ូយ៉ាដែលបានតំណាលតមកពី មូហ្គាម៉ាដ្ឋ ប៊ីន អាល់-ហ្វ្លែសន៍ តមកពី អាល់-ហ្វាត្ថ៍យ៉ា តមកពី អុប្បុល-ស្វ័ម៉ាដ្ឋ ប៊ីន បាស្ទៀរ តមកពី ហ្វាសាន់ អាល់-យ៉ាម៉ាល់ ដែលបានថ្លែងថាយើងបានជិះសេះជុំជាមួយ អាច្វី អុប្បុលឡោះហ្គ័រ ពីម៉ាឌីណាស៊ូទៅកាន់ ម៉ាកកាស៊ូ ។ ពេលយើងមកឈប់នៅឯម៉ាស៊ូយ៉ូដ្ឋ អាល់-ក្លីឡេវ ព្រះអង្គ មើលទៅខាងឆ្វេងភ្នំ ព្រះ អង្គ មានវចនៈថា៖ "ទីនេះឯងដែលវស្សាលុលឡោះហ្គ័រ បានក្រោកឈរកាលព្រះអង្គ មានវចនៈថា៖ "អ្នកណាដែលមានខ្ញុំ ជាព្រះរាជអគ្គមហាប្រមុខ អាលី ជាព្រះរាជអគ្គមហាប្រមុខ របស់អ្នកនោះ: (مَنْ كُنْتُ مَوْلَاهُ فَعَلَيْ مَوْلَاهُ) ។ អល់ឡោះហ្គ័រ អើយ! សូមព្រះអង្គ ជាមិត្តរបស់អ្នកណាដែល ជាមិត្តរបស់គេ សូមព្រះអង្គ ជាសត្រូវរបស់អ្នកណាដែលជាសត្រូវរបស់គេ ។" (تفسير القمّي)

ثُمَّ نَظَرْتُ فِي الْجَانِبِ الْآخَرَ، قَالَ: «ذَاكَ مَوْضِعُ فُسْطَاطِ أَبِي فُلَانٍ وَ فُلَانٍ وَ سَلِمِ مَوْلَى أَبِي حُدَيْفَةَ وَ أَبِي عُبَيْدَةَ ابْنِ الْجُرَّاحِ، فَلَمَّا رَأَوْهُ رَافِعًا يَدَهُ، قَالَ بَعْضُهُمْ: أَنْظَرُوا إِلَى عَيْنَيْهِ تَدْوِرَانِ كَأَنَّهُمَا عَيْنَا مَجْنُونٍ، فَتَرَلَّ جَبْرِئِيلُ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) بِحَدِيثِهِ الْأَيَّةِ: "وَ إِنْ يَكَادُ الَّذِينَ كَفَرُوا

لِيُرِيَهُمْ بِأَبْصَارِهِمْ لَمَّا سَمِعُوا الذِّكْرَ وَ يَقُولُونَ إِنَّهُ لَمَجْنُونٌ * وَ مَا هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ « ثُمَّ قَالَ: « يَا حَسَّانُ، لَوْ لَا أَنَّكَ جَمَّالِي مَا حَدَّثُوكَ بِحَدِّثِكَ الْحَدِيثِ ». (التهديب : الجزء ٣ الصفحة ٢٦٣ الحديث ٧٤٦ ، البرهان في تفسير القرآن: الجزء: ٥ صفحات: ٤٦٤ الحديث: ٩٩ / ١٠٩٩٢)**

បន្ទាប់ពីនោះព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} បានមើលទៅម្ខាងទៀត ហើយមានវចនៈថា៖ "នោះគឺកន្លែងបោះជំរុំរបស់ អាចូនេ:មួយ (អាចូ បាការ) និងអ្នកនេ:មួយ (អ៊ូម៉ារ) របស់សាលីម ម៉ៅឡា អាចូ ហ្វូស្តូហ្វាសុំ របស់អាចូ អ៊ូបៃដ្វាសុំ អ៊ីបនូ អាល់-យ៉ូព៉ៃហ្វា ។ ពេលពួកគេបានឃើញព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه وآله} លើកដៃព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} (អ្គាលី ^{صلوات الله عليه والسلام} អ្គាលី ^{صلوات الله عليه والسلام}) ឡើង ពួកគេម្នាក់បានថា៖ "អស់លោកមើលភ្នែកព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه وآله} គឺភ្នែកមូលរបស់មនុស្ស ខ្មោចចូល (មនុស្សរិកលចរិត) ។" ដូច្នេះយ៉ូបៃដ្វាសុំ ^{صلوات الله عليه وآله} បានចុះមកជាមួយអាយ៉ាសុំនេ: [៦៨:៥១] ពួក បដិសេធសទ្ធាស្ទើរតែធ្វើឲ្យអ្នករលំដួលដោយខ្សែភ្នែកពួកគេ ពេលពួកគេបានឮព្រះកម្រើនរំពួក ។ ពួក គេបានថា៖ "គេជាមនុស្សរិកលចរិត!" [៦៨:៥២] គេពុំមែនអ្វីក្រៅពីព្រះកម្រើនរំពួកសម្រាប់ពិភពទាំង ពួងទេ បន្ទាប់មក ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "ហ្គាសាន់អីយ! បើមិនយោគយល់លោកទេ យ៉ូម៉ាលី ខ្ញុំ ^{صلوات الله عليه والسلام} នឹងមិនតំណាលហ្គាខ្លីស្នូនេ:ប្រាប់លោក ។" (التهديب : 3 / 263 / 746)

مُحَمَّدُ بْنُ الْعَبَّاسِ، قَالَ: حَدَّثَنَا الْحُسَيْنُ بْنُ أَحْمَدَ الْمَالِكِيُّ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عِيْسَى، عَنْ يُونُسَ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ، عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ سِنَانٍ، عَنِ الْحُسَيْنِ الْجَمَّالِ، قَالَ حَمَلْتُ: أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) مِنَ الْمَدِينَةِ إِلَى مَكَّةَ، فَلَمَّا بَلَغَ عَدِيرِ حِمْيَرَ نَظَرَ إِلَيَّ، وَ قَالَ: «هَذَا مَوْضِعُ قَدَمِ رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) حِينَ أَحْذَى بِيَدِ عَلِيٍّ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) وَ قَالَ: مَنْ كُنْتُ مَوْلَاهُ فَعَلِيٌّ مَوْلَاهُ، وَ كَانَ عَنِ الْقُسْطَاطِ أَرْبَعَةٌ نَفَرٍ مِنْ قُرَيْشٍ - سَمَاهُمْ لِي - فَلَمَّا نَظَرُوا إِلَيْهِ وَ قَد رَفَعَ يَدَهُ حَتَّى بَانَ بَيَاضُ إِنْطِيهِ، قَالُوا: أَنْظَرُوا إِلَى عَيْنَيْهِ، قَدْ انْقَلَبَتَا كَأَنَّهُمَا عَيْنَا جَحْنُونَ، فَأَتَاهُ جَبْرِئِيلُ فَقَالَ: اقْرَأْ» وَ إِنَّ يَكَادُ الَّذِينَ كَفَرُوا لِيُرِيَهُمْ لَمَّا سَمِعُوا الذِّكْرَ وَ يَقُولُونَ إِنَّهُ لَمَجْنُونٌ * وَ مَا هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ“ وَ الذِّكْرُ: عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)«. فَقُلْتُ: الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَسْمَعَنِي مِنْكَ هَذَا. فَقَالَ: «لَوْلَا أَنَّكَ جَمَّالِي مَا حَدَّثُوكَ بِحَدِّثِكَ، لِأَنَّكَ لَا تَصَدِّقُ إِذَا رَوَيْتَ عَنِّي». (تأويل الآيات : الجزء ٢ الصفحة ٧١٣ الحديث ٦ ، البرهان في تفسير القرآن: الجزء: ٥ صفحات: ٤٦٤ الحديث: ٩٩ / ١٠٩٩٣)**

មូហាំម៉ាដូ ប៊ិន អាល់ អ្គាប់បាស់ បានតំណាលថាអាល់-ហ្វូសែនី ប៊ិន អាល់-ម៉ាលីគី បាន តំណាលប្រាប់យើងតមកពី មូហាំម៉ាដូ ប៊ិន អ៊ីសា តមកពី យូនូស ប៊ិន អ្គាប់ខុល-ព៉ៃហ្វាម៉ាន តមកពី អ្គាប់ខុលឡោះហ្វា ប៊ិន ស៊ីណាន តមកពី អាល់-ហ្វូសែនី អាល់-យ៉ូម៉ាលីដែលបានថ្លែងថាយើងបាន ជិះសេ:ជុំជាមួយ អាចូ អ្គាប់ខុលឡោះហ្វា ^{صلوات الله عليه والسلام} ពីម៉ាខ្លីណាសុំទៅកាន់ម៉ាកកាសុំ ។ ពេលយើងបានទៅ ដល់ក្តីខ្សែ-យុម ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} បានមើលមុខខ្ញុំ ហើយមានវចនៈថា៖ "នេះគឺកន្លែងដែល រ៉េស៊ូលុលឡោះហ្វា ^{صلوات الله عليه وآله} បានចាប់ដៃអ្គាលី ^{صلوات الله عليه والسلام} ហើយមានព្រះវចនៈថា៖ "អ្នកណាដែលមានខ្ញុំ ^{صلوات الله عليه وآله} ជាព្រះ រាជអគ្គមហាប្រមុខ អ្គាលី ^{صلوات الله عليه والسلام} ជាព្រះរាជអគ្គមហាប្រមុខរបស់អ្នកនោះ: (مَنْ كُنْتُ مَوْلَاهُ فَعَلِيٌّ مَوْلَاهُ) ។ នៅ ខាងឆ្វេងដៃគឺកន្លែងបោះជំរុំរបស់ពួកគូរ៉យស្ត្រូបននាក់ ។" ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} បានប្រាប់ឈ្មោះពួកគេនោះឲ្យខ្ញុំ ដឹង ។ "ពេលពួកគេនោះបានឃើញព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه وآله} លើកដៃព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} (អ្គាលី ^{صلوات الله عليه والسلام}) ទាល់តែគេមើល ឃើញភ្លៀកព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه وآله} ពួកគេនោះបានថា៖ "អស់លោកមើលភ្នែកព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه وآله} វាក្រឡើងត្រឡប់ដូច ភ្នែកមនុស្សឆ្គុត ។" យ៉ូបៃដ្វាសុំ ^{صلوات الله عليه وآله} បានមកជួបព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه وآله} ថា៖ "ចូរព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه وآله} សូត្រថា [៦៨:៥១] ពួក បដិសេធសទ្ធាស្ទើរតែធ្វើឲ្យអ្នករលំដួលដោយខ្សែភ្នែកពួកគេ ពេលពួកគេបានឮព្រះកម្រើនរំពួក ។ ពួក

គេបានថា៖ "គេជាមនុស្សរីកលចរិត!" [៦៨:៥២] គេពុំមែនអ្វីក្រៅពីព្រះកម្រើនរំពួកសម្រាប់ពិភពទាំង
 ពួងទេ" ព្រះកម្រើនរំពួក (مُرْسَلِينَ) គឺអាលី صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ប៊ិន អាប៊ូ គ្លុលីប رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ ។ ខ្ញុំបានថា៖ "សូមថ្វាយសេចក្តី
 សរសើរចំពោះអល់ឡោះហ្វ៊ែរ عَزَّ وَجَلَّ ដែលបានឲ្យទូលបង្គំបានឮរឿងពីព្រះអង្គ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ។" ព្រះអង្គ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ មានវចនៈ
 ថា៖ "បើលោកមិនមែនអ្នកបរអូដ្ឋខ្ញុំ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ទេ ខ្ញុំ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ នឹងមិនតំណាលរឿងនេះប្រាប់លោកទេ ព្រោះលោក
 មិនជឿរឿងនេះទេបើគេធ្វើសេចក្តីរាយការណ៍គឺខ្ញុំ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ។" (تأويل الآيات 2: 6/713)

ពាក្យរាយ

- ឲ្យសេចក្តីស្រមៃទៅជាពិត ឲ្យសូត្រស៊ីរ៉េវ៉ា អាល់-ក្លីឡាំ (៦៨) ។ ៣
- អក្សរ នូន (نُونٌ) ជាស្ទឹងស្ងួត [៦៨:១-៣] ។ ៤
- អ្នកជឿស៊ប់ចិត្តគឺស្តីអ្នកសុំ [៦៨:៣៤-៤៣] ។ ១៧
- អ្នកចុះចូល គឺអ្នកចុះចូលចំពោះហ្វាឌីស្វា [៦៨:៣៤-៤៣] ។ ១៧
- បន្ទះព្រះគម្ពីរអភិរក្ស (اللَّوحُ الْمَحْفُوظُ) [៦៨:១-៣] ។ ៤
- កុំឲ្យផ្ទុះចង្អៀត ឲ្យសូត្រស៊ីរ៉េវ៉ា អាល់-ក្លីឡាំ (៦៨) ។ ៣
- ឈ្មោះរបស់រ៉េសូលុលឡោះហ្វី ឃ្លី ឡើយនៅក្នុងគួរអាន [៦៨:១-៣] ។ ៥
- ហ្វីបតារ (គឺអាប៊ូ បាការ) [៦៨:៥-១៣] ។ ១០
- ប៉ាកកាគឺព្រះនាមរបស់អាមីរុល-មមីនីន صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ [៦៨:១-៣] ។ ៥
- បាត់ឈឺធ្មេញ ។ ៣
- នូនជាព្រះនាមរបស់រ៉េសូលុលឡោះហ្វី ឃ្លី ឡើយ [៦៨:១-៣] ។ ៥
- រួចផុតពីក្រ ឲ្យសូត្រស៊ីរ៉េវ៉ា អាល់-ក្លីឡាំ (៦៨) ។ ៣
- ព្រះកម្រើនរំព្យក (كَرِيْمٌ) គឺអាលី صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ប៊ិន អាប៊ូ គ្លីលីប رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ [៦៨:៤៩-៥២] ។ ២៤
- ស៊ីហ្វារ (គឺអ៊ីម៉ារ) [៦៨:៥-១៣] ។ ១០